

KUNST I BØRNS DAGLIGDAG

En guide til kunst og kultur i skole og SF0

KUNST I BØRNS DAGLIGDAG

En guide til kunst og kultur i skole og SF0

INDHOLD

Forord	5
1. Introduktion	6
2. De formelle rammer	8
3. Huskunstnerordningen	12
4. Guide til de enkelte kunstarter	13
• Arkitektur, kunsthåndværk og design	14
• Billedkunst	20
• Film og medier	26
• Litteratur – bøger, tegneserier og fortællinger	34
• Musik	40
• Scenekunst – teater, opera, dans, performance og cirkus	46
• Biblioteker	54
• Museer og arkiver	58
5. Valg af kunstner	64
6. Økonomi	72
Hvor er der mulighed for at søge tilskud?	
• Kommunen	
• Staten	
• Fonde og sponsorer	
7. Litteraturliste	74

KUNST I BØRNS DAGLIGDAG

En guide til kunst og kultur i skole og SFO

Udgivet af

Børnekulturens Netværk
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 73 33 70
bkn@boernekultur.dk
www.boernekultur.dk

Tekst og redaktion

Børnekulturens Netværk:
Sekretariatschef
Jan Helmer-Petersen

Journalist

Monica C. Madsen

Redaktør

Trine Møller Madsen

Grafisk tilrettelæggelse og produktion

Adman Kommunikation Aps

Foto

Henning Hjorth

Tryk

Kailow Graphics

ISBN-nr.:

87 87882 64 7

Elektronisk ISBN-nr.:

87 87882 65 5

Kunst i børns dagligdag består af i alt tre guides, der henvender sig til henholdsvis dagtilbud, skole og SFO samt fritidssektoren. Serien er blevet til på initiativ af en fokusgruppe under Børnekulturens Netværk. *Fokusgruppen om mødet med den professionelle kunstner* består af:

Birgit Andersen, Kulturarvsstyrelsen
Helle Beknes, Undervisningsministeriet
Jacob Breuning, Det Danske Filminstitut
Merete Dael, Børnekulturens Netværk

Karin Heering, Greve Kommune
Jan Helmer-Petersen, Børnekulturens Netværk
Aase Hofmann, Kunststyrelsen
Ebbe Høyrup, Levende Musik i Skolen

Kunst i børns dagligdag

Det er vigtigt, at der findes engagerede voksne på landets skoler, som sørger for, at danske børn møder kunst og kultur. Ligeså vigtigt er det, at disse formidlere har redskaber i hænde, som kan hjælpe dem i deres arbejde.

Vi skal sørge for, at vore børn får muligheder for at få kulturelle oplevelser gennem hele deres opvækst og på steder, hvor de færdes. Ud over hjemmene er skolerne betydningsfulde steder, hvor børn henter indtryk, der præger dem for livet. Det er afgørende, at lærere og andre ansatte er med til at give børn gode kulturvaner.

Derfor glæder det mig, at Undervisningsministeriet ligesom Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender er blevet medlem af Børnekulturens Netværk. Jeg har store forventninger til, at det sektoroverskridende samspil, der hele tiden har fundet sted, nu er formaliseret. Øget samarbejde mellem eksempelvis skoler og kulturinstitutioner rummer gode muligheder for at styrke alle parterers indsats.

Jeg håber altså, at denne publikation om kunst og kultur i skolen vil give inspiration til nye, spændende kulturelle og kunstneriske aktiviteter.

Brian Mikkelsen
Kulturminister

Kunst og kultur i skole og SFO

Folkeskolerne løser en stor og vigtig opgave, og omverdenen har store forventninger og forhåbninger til, hvad folkeskolen kan udrette. Det moderne samfund og det moderne menneske har brug for kunst, kreativitet og følelser. Øjnene skal lære at se, hvad de ikke før kunne se. Ørerne skal lære at høre, hvad de ikke før kunne høre. Sanserne skal udvikles, og fantasi og kreativitet skal stimuleres. Vi skal kende os selv og have et aktivt forhold til den kultur, der omgiver os, og som vi er vokset ind i. Kunst og kultur er en uundværlig del af skolens daglige virksomhed.

Med denne publikation fra Børnekulturens Netværk får skolens medarbejdere god hjælp og inspiration til at give kunsten og kulturen liv og rum i skolen.

Bertel Haarder
Undervisningsminister

1. Introduktion

Kunst i børns dagligdag er en guide til arbejdet med kunst- og kulturaktiviteter i skole og SFO. Guiden er tænkt som et praktisk værktøj, som lærere og pædagoger kan bruge til at sætte nye aktiviteter i gang. Den rummer information på en lang række områder. Fra støttemuligheder, rådgivning og samarbejdspartnere til links på internettet og relevant litteratur. Sidst, men ikke mindst giver den en række konkrete eksempler på kunst- og kulturaktiviteter i skoleregi til inspiration og eftertanke.

Skolens rolle som kulturformidler

Skolen har mange muligheder for at lade eleverne møde kunsten og kulturen i alle dens former – både i sin formålsparagraf og i sin praksis. Skolen er desuden ofte initiativtager til at give eleverne oplevelser med kunst og kultur, de ellers ikke ville have fået – f.eks. ved at skolen indtager kunst og kultur i den almindelige undervisning, inviterer en forfatter, en teatergruppe eller en musikgruppe på besøg på skolen, eller ved at eleverne besøger museer og udstillinger.

SFO'erne har samme muligheder for at åbne dørene for kunstnere, kulturfolk og andre, som kan lave kunst- og kulturaktiviteter i dagligdagen og inspirere medarbejderne til også selv at lave nye aktiviteter for børnene.

Fra statslig side er der særligt fokus på skolernes og SFO'ernes indsats. Kulturministeriet har blandt andet – gennem

Kunstrådet – lavet en *Huskunstnerordning*, som giver skoler og SFO'er tilskud til at ansætte kunstnere som gæstelærere i kortere eller længere tid. Mange skoler og SFO'er har allerede fået tilskud fra ordningen.

Børnekulturens Netværk sætter fokus på skoler

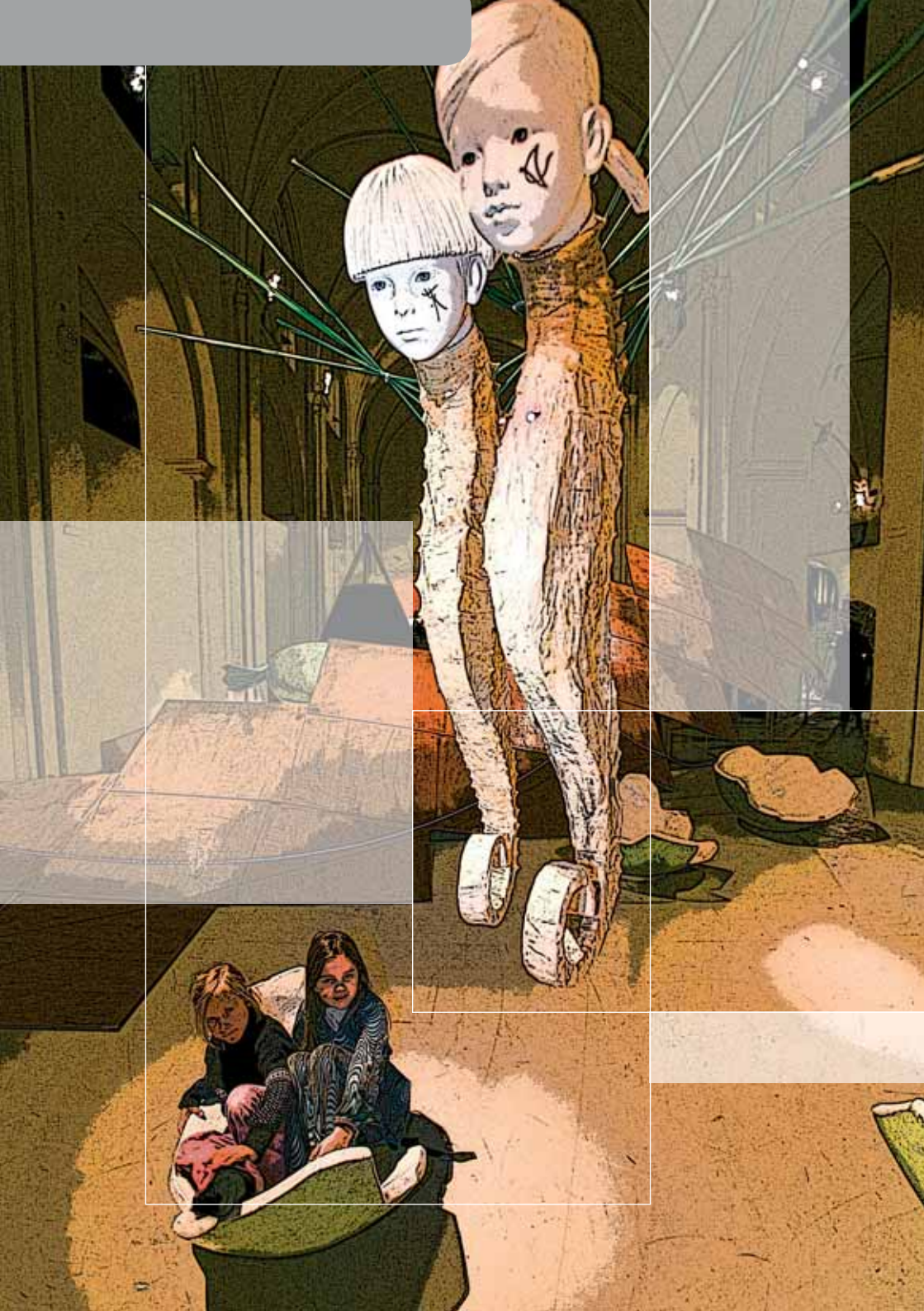
Gennem Børnekulturens Netværk giver Kulturministeriet skoler og SFO'er mulighed for at få råd og vejledning om kulturaktiviteter for børn. Netværket sætter også aktiviteter i gang på særlige områder. Indtil nu har Netværket sat fokus på børns møde med den professionelle kunstner og på, hvordan man bedst kan kvalificere de lærere, pædagoger, bibliotekarer, museumsfolk og andre fagfolk, der formidler kultur til børn.

I Netværkets nye handlingsplan for 2006-2007 er kultur i skole og SFO et særligt fokusområde, og Netværket vil i de kommende år bakke særligt op om skolernes og SFO'ernes aktiviteter på mange forskellige fronter.

Guiden udgives hermed for første gang – den vil løbende blive opdateret på nettet og i nye udgaver. Det er vores håb, at den vil blive brugt efter fortjeneste, og vi hører derfor gerne fra alle, som har kommentarer og forslag til forbedringer.

God arbejdslyst!

*Børnekulturens Netværk
København, september 2006*

2. De formelle rammer

Kunst og kultur i folkeskole og SFO

Folkeskolens formålsparagraf lægger vægt på, at eleverne bliver fortrolige med dansk kultur, at de får forståelse for andre kulturer, og at de udvikles alsidigt gennem skolens undervisning. Det giver arbejdet med kunst og kultur en helt nødvendig og selvfølgelig plads i den danske folkeskole.

Indholdet i hvert enkelt fag er nærmere beskrevet i de såkaldte *Fælles Mål*-faghæfter. Faghæfterne giver blandt andet følgende retningslinjer for børns møde med kunst og kultur.

Fælles Mål for faget Musik: I Musik vægtes børnenes oplevelse af autentisk/levende musik højt i angivelser af såvel mål som indhold. Musik som kunstform står stærkt i fagets bindende og vejledende tekster og sætter sit præg på hele fagplanen. Levende musik står ligeledes stærkt og bak-

kes op af formuleringer om samarbejde med musikskolerne.

Fælles Mål for faget Dansk: Litteratur indgår som en naturlig del af Danskfaget, men også andre kunstarter og kulturformer som teater og film er relevante. Dansk er desuden et kommunikationsfag, som fortsat har en central placering, når det handler om børns møde med kunsten og kulturen.

Fælles Mål for valgfaget Drama: Som selvstændigt fag indgår Drama i rækken af valgfag, der kan tilbydes eleverne på 8.-10. klassetrin. I faget vægtes drama og teater både som kommunikations- og som kunstform. Selvom Drama ikke er et obligatorisk fag i skolen vil fagbeskrivelsen for valgfaget være retningsgivende for andre fags inddragelse af dramafagets indhold og arbejdsmetoder.

Folkeskolelovens formålsparagraf

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Fælles Mål for faget Billedkunst: Faget lægger vægt på børnenes skabende og reflekterende tilgang til fagets hovedområder. Flere af teksterne lægger op til, at lærere og elever som en del af undervisningen op søger kunstværker uden for skolen, f.eks. på kunstmuseer og i det offentlige rum.

Bedre evaluering af musiske fag kan give et fagligt løft

Regeringen vil styrke evalueringskulturen i folkeskolen for samtlige af skolens fag. Et stærkere fokus på den løbende evaluering vil give de musiske fag et fagligt løft med større opmærksomhed på undervisningens kvalitet og elevernes udbytte af undervisningen.

Derfor vil den evalueringspakke, som Undervisningsministeriet stiller til rådighed for lærerne i løbet af 2007, også indeholde evalueringsmaterialer, evalueringsmetoder og evalueringsværktøjer, som er særligt egnet til de musiske fag.

Litterær kanon i folkeskole og gymnasium

Fra skoleåret 2005/06 har folkeskolen og gymnasiet fået en fælles, obligatorisk litterær kanon, som er en liste over forfatter-skaber, der skal sikre, at eleverne får kendskab til den danske litterære arv.

Digital adgang til museer og science centre

Undervisningsministeriet og Kulturministeriet/Kulturarvsstyrelsen arbejder sammen om at udvikle museernes og science-centrenes digitale ressourcer, så de i højere grad matcher skolernes behov og kan indgå i undervisningssammenhænge.

Projektet skal styrke fagligheden i museernes og centrenes tilbud. Det sker helt konkret ved, at museer og centre lægger flere undervisningsmaterialer og samlinger ud på nettet, så de bliver tilgængelige for alle i hverdagen og nemt kan inddrages i undervisningen, selvom museet eller centret ligger i den anden ende af landet. Projektet løber foreløbig i perioden 2005-08. Målgruppen er folkeskolen, ungdomsuddannelserne og de lærerstuderende.

For at sikre alle let adgang til de digitale tilbud har Undervisningsministeriet og Kulturministeriet/Kulturarvsstyrelsen også udviklet museumsportalen *e-museum.dk*. Her kan man få et hurtigt overblik – tematisk og geografisk – over museernes samlinger, undervisningsmaterialer og aktiviteter. *e-museum.dk* er åben for alle, der ønsker at besøge landets museer via nettet.

DRIL – DR Interaktiv Læring

Danmarks Radio har udviklet et digitalt undervisningssted med lyd og billeder fra DRs unikke arkiv i forbindelse med det nu afsluttede projekt *IT og Medier i Folkeskolen*. På hjemmesiden www.dr.dk/skole kan elever og lærere gå på opdagelse i arkivet og opleve dansk kultur, historiens vidner og andre fænomener og lokaliteter, uafhængig af tid og sted.

DR har også udviklet inspirationsmateriale til undervisningsforløb, lærervejledninger, elevopgaver og interaktive features. Projektet udvides nu til også at omfatte gymnasiet: www.dr.dk/gymnasium/

Udviklingen af www.dr.dk/skole er finansieret af Undervisningsministeriet. Mini-

steriet har samtidig givet skolerne tilskud til forbedringer af deres internetforbindelser, så skolerne kan bruge www.dr.dk/skole og andre tungere programmer. Prisen på et årsabonnement til www.dr.dk/skole er afhængig af skolestørrelsen. For en skole med ca. 500 elever koster et abonnement 6000 kr. Et årsabonnement for et gymnasium af tilsvarende størrelse er ligeledes på 6000 kr. For gymnasiernes vedkommende reduceres prisen betydeligt ved tegningen af et to-årigt abonnement.

Inspiration til undervisningsforløb i kulturkanonen

Undervisningsministeriets bidrag til kulturministerens kulturkanon er et inspirationsmateriale til skolelærere og gymnasie-lærere med undervisningsforløb, som tager udgangspunkt i udvalgte kunstværker fra kulturkanonen. Materialet bliver lagt ud på Undervisningsministeriets hjemmeside www.uvm.dk.

Kunst og kultur i skolefritidsordningerne

Grundlaget for oprettelsen af skolefritidsordningerne er fastsat i folkeskoleloven, og de overordnede rammer er defineret i den gældende vejledning fra 1999. Indholdet i den enkelt institutions virksomhed er derimod overladt til den pågældende kommune og skolebestyrelse. Der er således åbnet for mange muligheder, når det gælder inddragelsen af kunst og kultur i SFO'erne.

Denne guide vil forsøge at inspirere til nye aktiviteter på området og vil pege på muligheder, som vil kunne indgå i arbejdet, hvis der er ønske om det. Den omtalte Huskunstnerordning kan være en mulighed for at skaffe den nødvendige støtte.

3. Huskunstnerordningen

Huskunstnerordningen er en ordning under Kunstrådet, som bakker op om styrkelsen af folkeskolens arbejde med kunst og kultur (omtalt i kapitel 2). Huskunstnerordningen giver interesserede skoler tilskud til at ansætte kunstnere som gæster i kortere eller længere tid. Andre institutioner for børn og unge mellem 6-19 år kan også søge tilskud.

Formålet med ordningen er at lukke børn og unge ind i den kunstneriske proces gennem mødet med den professionelle kunstner. Ved at lade kunstnere stå for formidlingen oplever børnene den professionelle kunst gennem kunstnerens øjne og kunstnerens håndtering af værktøj, instrumenter, stemme eller krop. Mødet med kunsten bliver derfor af en helt anden karakter, end

der er mulighed for i den normale undervisning.

Selvom kunstneren skal arbejde i direkte kontakt med børn og unge, kan kunstneren også fungere som konsulent over for lærernes videre arbejde med kunstarten. Det giver børnene flere og mere kvalificerede muligheder for at arbejde videre med kunsten og den kunstneriske proces i den normale undervisning.

Hvem kan søge?

• Skoler

Folkeskoler, og private skoler, SFO/fritidshjem samt efterskoler, specialskoler, gymnasier og HF kan søge. Skolen/institutionen skal være udgangspunkt for projektet, men aktiviteterne kan foregå i et samar-

Kultur i rygsækken – et huskunstnerprojekt i Herlev

Alle børn i Herlev skal i deres barndom udrustes med en kulturel rygsæk, som bliver fyldt op med oplevelser. Det er ambitionen med Herlev Kommunes huskunstnerprojekt *Den Kulturelle Rygsæk*. Fra 2. klasse til 8. klasse bliver eleverne en uge om året undervist i en specifik kunst- eller kulturart af professionelle kunstnere og kulturformidlere fra kommunens kunst- og kulturinstitutioner. I 2. klasse billedkunst, i 3. klasse musik, i 4. klasse teater, i 5. klasse historie, i 6. klasse litteratur, i 7. klasse biologi/natur/teknik, og i 8. klasse film og medier.

Ideen er, at børnene via en professionel undervisning får et dybere kendskab til de forskellige kunstretninger samtidig med, at de får værktøjer til indlæring på nye områder. Skolerne står i kø for at deltage – og børnene er opslugte og koncentrerede i kunstugerne.

Få flere oplysninger hos børnekulturkonsulent Tina With Vedelsby på tlf. 44 52 57 10 / twv@herlevbibliotek.dk.

bejde med f.eks. kulturinstitutioner eller foreninger.

• **Kommuner og regioner**

Kommuner og regionale netværk kan søge, hvis de ønsker at give alle skoler og institutioner i et område tilbud om at få besøg af en eller flere kunstnere.

Hvad kan man søge til og hvordan?

Man kan søge tilskud til

- Kunstnerbesøg af kortere varighed (fra en enkelt dag til en uge)
- Huskunstnere, som ansættes i længere forløb (fra en uge til et år)

Kunstrådets tilskud dækker 75-100 procent af kunstnernes honorar. Den nøjagtige procentsats afhænger af projektets karakter og økonomi. Rådet dækker også rejse- og opholdsudgifter, mens ansøgeren selv skal dække udgifter til materialer mm.

Ansøgningsskema og ansøgningsvejledning kan hentes på www.kunstraadet.dk.

Yderligere information om ordningen kan fås hos Børnekulturens Netværk.

Valg af huskunstner

Skabende kunstnere fra alle kunstneriske områder kan blive huskunstnere, hvis de kan dokumentere deres professionelle virke eller uddannelse fra en af statens kunstneriske uddannelsesinstitutioner. F.eks. billedkunstnere, sceneinstruktører, scenografer, skuespillere, dansere, forfattere, musikere, sangere og komponister.

Huskunstnerdatabasen

I databasen www.huskunstner.boernogkultur.dk kan man efter 1. november 2006 finde alle de kunstnere, der indtil videre er godkendt af Kunstrådet.

Læs mere om valg af kunstner i kapitel 5.

4. Guide til de enkelte kunstarter

De følgende sider er en guide til lærere og pædagoger, der ønsker at lave særlige aktiviteter eller undervisningsforløb, hvor eleverne møder den professionelle kunst. Guiden giver – kunstart for kunstart – overblik over aktuelle aktiviteter og tilbud, mulige samarbejdspartnere samt hvor, der kan søges råd, vejledning og tilbud.

Hvert afsnit indledes med en beskrivelse, der giver et overblik over den enkelte

kunstart. Herefter følger en oversigt over de organisationer, institutioner og foreninger, der har tilbud eller kan hjælpe med råd og vejledning. Til slut findes en oversigt over relevante hjemmesider og portaler til videre info-søgning.

Kunstarterne er listet alfabetisk. Hertil kommer to særskilte afsnit om *Biblioteker* samt *Museer og arkiver*.

ARKITEKTUR, KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN

Arkitektur, kunsthåndværk og design er tre kunstarter, som spiller en stor rolle for vores kulturarv, fordi de former de fysiske rammer, vi lever vores daglige liv i. Og selvom både arkitektur og design er ret nye felter på det børnekulturelle område, er begge kunstarter i dag integreret i undervisningen i de fleste folkeskoler. Blandt andet som forløb i billedkunst, dansk og historie, hvor børn og unge får redskaber til at forholde sig engageret, reflekteret og kritisk til de bygninger, de rum og de former, som omgiver dem i hverdagen.

En række af landets museer har særudstillinger og samlinger om arkitektur, kunsthåndværk og design, som de gør en særlig indsats for at formidle til skoleelever. F.eks. via skoletjenester.

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder har desuden udviklet en række projekter og formidlingstilbud, som sætter fokus på at formidle arkitektur til børn. På www.børnkunstogbilleder.dk er de forskellige projekter og tilbud beskrevet. Man kan også kontakte foreningen for yderligere information. Se kontaktnfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Udstillinger om arkitektur

Dansk Arkitektur Center (DAC), *Louisiana Museum for Moderne Kunst* og *Arken* har hvert sit permanente tilbud om undervisning i arkitektur til børn, unge og børnefamilier.

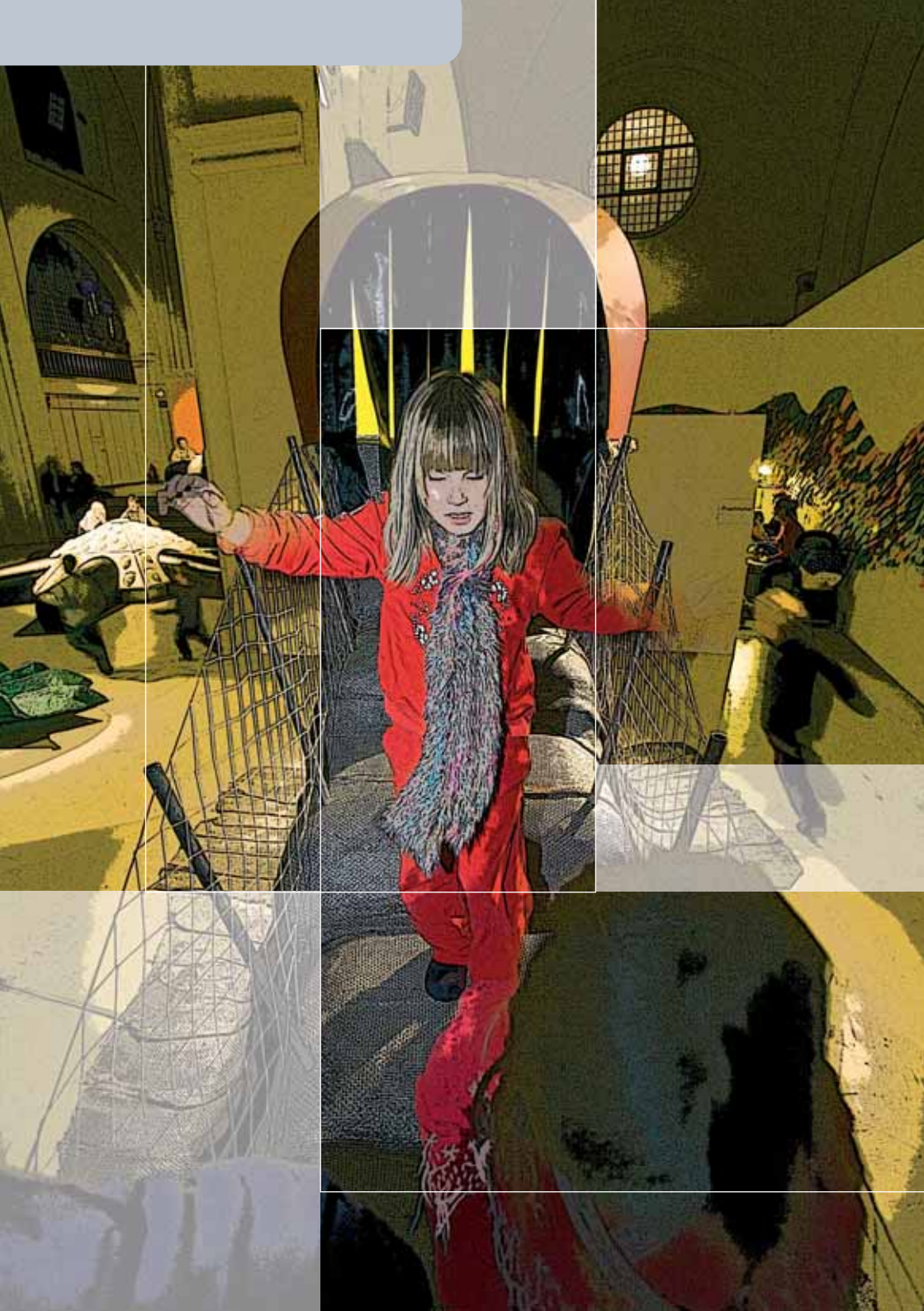
DAC tilbyder byvandring og omvisninger i centerets skiftende udstillinger – se de aktuelle tilbud på www.dac/undervisning.dk. Centeret udgiver også en række undervisningsmateriale om arkitektur. Blandt andet et netbaseret materiale på www.arksite.dk, hvor børn og unge kan se billeder af bygninger, boliger og byrum fra hele verden og finde information om arkitekter og arkitekturhistorie.

Louisiana har tradition for årlige arkitektur- og designudstillinger, og både *Louisiana* og *Arken* har faste undervisningstilbud i arkitektur. Undervisningen kan kombineres med workshops for børn og unge. Skoler kan desuden rekvirere undervisningsmateriale til forskellige aldersgrupper, som eleverne kan arbejde med før eller efter besøget på museet. Se kontaktnfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Kunsthåndværk og design

Både *Kunstindustrimuseet* i København, *Trapholt* i Kolding, *Glas museet Ebeltoft* og *Danmarks Keramikmuseum* i Midelfart har permanente samlinger af kunsthåndværk og design.

Kunstindustrimuseet har faste undervisningstilbud til børn og unge. Museet laver desuden særlige arrangementer for børn og deres familier i efterårsferie og vinterferie, på Kulturnatten og som særlige familieomvisninger. Aktuelt program og tilbud findes på www.kunstindustrimuseet.dk.

På *Trapholt* formidles design for børn på to niveauer – til små børn og til større børn. Børnene er selv aktive i formidlingen, som

foregår gennem gruppeøvelser og opdagelseslege.

Glas museet Ebeltoft og *Danmarks Keramikmuseum* tilbyder skoleelever særlige studier i samlinger og særudstillinger, som kan kombineres med værkstedsbesøg.

For flere oplysninger find kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Råd, vejledning og tilbud

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder

Åsen 2

8548 Hornslet

Tlf. 86 99 41 50

info@bornkunstogbilleder.dk

www.bornkunstogbilleder.dk

Kontaktperson:

Karen Marie Demuth

karenmarie.demuth@get2net.dk

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder arbejder med at udvikle nye måder at arbejde med billedkunst på i skoler, daginstitutioner, billedskoler, musiske skoler, museer, biblioteker og kulturhuse. Gennem foreningens landsdækkende aktiviteter skaber den et tværfagligt forum for debat, inspiration og nye vinkler på billedarbejdet.

Dansk Arkitektur Center

Strandgade 27B

1401 København K.

Tlf. 32 57 19 30

www.dac.dk

Kontaktperson:

Pia Rost Rasmussen

prr@dac.dk

Tlf. 32 64 54 88

Dansk Arkitektur Center (DAC) er et udstillingssted og videnscenter for dansk og international arkitektur, der skal udbrede kendskabet til bygningskunst og bykultur. *DAC | Undervisning* har særlige tilbud til børn og unge som arkitekturudstillinger, byvandring i København og det netbaserede undervisningsmateriale www.ark-site.dk. *DAC | Undervisning* tilbyder også lærervejledning og seminarer for lærere.

Louisiana Museum for Moderne Kunst

Gl. Strandvej 13

3050 Humlebæk

Tlf. 49 19 07 19

www.louisiana.dk

Kontaktperson:

Louisianas Formidlingsafdeling

Ida Brændholt Lundgaard, undervisningsansvarlig

ibl@louisiana.dk

Louisiana er et museum for moderne international kunst, arkitektur og design. Louisiana tilrettelægger i samarbejde med Skoletjenesten undervisningsaktiviteter for folkeskole, gymnasie, hf, vuc og seminarieklasser. Formidlingen er dialogbaseret og tager udgangspunkt i konkrete værker. Museet tilbyder aldersdifferentieret undervisningsmateriale, undervisning og kombinerede museums/værkstedbesøg samt udstillingsintroduktioner og seminarer for lærere og pædagoger.

ARKEN Museum for Moderne Kunst

Skovvej 100
2635 Ishøj
Tlf. 43 54 02 22
www.arken.dk

Kontaktperson:

Lise Sattrup
lise.sattrup@arken.dk
Tlf. 43 57 34 55, tirs - fre kl. 10 - 15

Arken har tilbud til og faciliteter for børn både inde og ude. Formidlingen og værkstedsaktiviteter tager udgangspunkt i museets udstillinger og i Arkens egen arkitektur. Skoletjenesten ARKEN udarbejder skriftligt undervisningsmateriale til Arkens særudstillinger forår og efterår. Materialet er aldersdifferentieret og sendes gratis til skoler, som bestiller omvisninger. Se www.arken.dk/skoletjenesten.

Skoletjenesten

Artillerivej 126, 5. sal
2300 København S
Tlf. 32 68 73 50
skoletj@skoletjenesten.dk
www.skoletjenesten.dk

Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution, der udvikler og tilbyder fagligt og pædagogisk tilrettelagte undervisningstilbud i samarbejde med museer, kulturinstitutioner og andre læringsmiljøer. Skoletjenesten tilbyder blandt andet undervisningsforløb i arkitektur, billedkunst, design, film og medier, historie, kulturhistorie, naturvidenskab, musik, teater og dans.

Kunstindustrimuseet

Bredgade 68
1260 København K
Tlf. 33 18 56 56
info@kunstindustrimuseet.dk
www.kunstindustrimuseet.dk

Kontaktperson:

Rikke Rosenberg
rr@kunstindustrimuseet.dk
Tlf. 33 18 56 82

Kunstindustrimuseet er et udstillingssted for dansk og internationalt kunsthåndværk, kunstindustri og designprodukter. Museets skoletjeneste tilbyder forskellige undervisnings- og formidlingsforløb. Forløbene er dialogbaserede og kan kombineres med et værkstedsforløb. Museets *Designstudiet* er en del af museet, der henvender sig særligt til børn med bl.a. et åbent magasin, hvor man kan tage tingene ned fra hylderne og undersøge dem nærmere.

Trapholt

Æblehaven 23
6000 Kolding
Tlf. 76 30 05 30
kunstmuseum@trapholt.dk
www.trapholt.dk

Kontaktperson:

Karen Grøn
kg@trapholt.dk

Trapholt er et museum for moderne kunst, kunsthåndværk, design og møbeldesign. Museet har gode faciliteter for børn, børnefamilier, skoler og institutioner, både ude og inde. Museet tilbyder formidlingsforløb til små og store børn, som er baseret på gruppeøvelser og opdagelseslege.

Glasmuseet Ebeltoft

Strandvejen 8
8400 Ebeltoft
Tlf. 86 34 17 99
glasmuseet@glasmuseet.dk
www.glasmuseet.dk

Kontaktperson:

Pauline Asingh
paa@glasmuseet.dk

Glasmuseet Ebeltoft har en omfattende samling af moderne glaskunst og viser

via særudstillinger den seneste udvikling i moderne glaskunst. Glasmuseet tilbyder særlig omvisninger for skoleklasser.

Danmarks Keramikmuseum

Grimmerhus
Kongebrovej 42
5500 Middelfart
Tlf. 64 41 47 98
museet@grimmerhus.dk
www.grimmerhus.dk

Kontaktperson:

Mette Genz
mette@grimmerhus.dk

Danmarks Keramikmuseum er museum for dansk og international keramisk kunst og keramisk design. Museets skoletjeneste giver eleverne indblik i de forskellige formgivningsteknikker og deko-rationsteknikker via studier i museets samlinger og praktiske besøg i skoleværkstedet.

Info-søgning

www.bornkunstogbilleder.dk

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder skaber nye vinkler på temaer i billedarbejdet med børn. Hjemmesiden informerer om foreningens arbejde.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.arksite.dk

Danmarks Arkitektur Center har udviklet et netbaseret undervisningsmateriale om arkitektur. På hjemmesiden kan man også finde informationer om arkitekter og arkitekturhistorie samt billeder af både bygninger, boliger og byrum fra hele verden. Målgruppe: 6.-10. klasse

www.dac.dk/guide

Dansk Arkitektur Centers arkitekturguide inviterer på illustrerede byvandringar i

landets største byer og har en god søgefunktion.

www.danishcrafts.dk

Informations- og vidensportal under *Danish Crafts* (Kulturministeriets informationscenter for dansk kunsthåndværk), hvor man kan finde information om danske kunsthåndværk og danske kunsthåndværkere.

www.kultunaut.dk

Elektronisk kulturguide med mulighed for at søge inden for kunstgenrer, formid-

lingsformer (f.eks. udstilling), geografiske områder og bestemte datoer eller afgrænsede perioder.

www.e-museum.dk

Undervisningsportal, der giver lærere og elever adgang til alle de undervisningsmaterialer, som danske museer og science-centre stiller til rådighed. *e-museum.dk* er udviklet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

RUMKLANG – når børn arbejder med arkitektur og musik

To arkitekter og en musiker arbejdede i 2005 med rum og lyd i 6. klasserne på Vestervang Skole i Viborg. På en rundtur gennem byen gjorde arkitekterne Annette Poulsen og Rikke Marie Schumann eleverne opmærksomme på interessante detaljer i udvalgte bygningers arkitektur, og på udvalgte steder blev oplevelsen af byrummet koblet sammen med en lydoplevelse, som musikeren Claus Carlsen stod for. F.eks. spillede han på basklarinet i vandtårnet, fordi den fysisk ligner vandtårnet, mens arkitekterne forklarede eleverne om vandtårnets massive konstruktion. På den måde oplevede eleverne byrummene med både syns-, høre- og følesansen. Undervejs tegnede eleverne og tog notater om deres oplevelser. Tilbage på skolen omsatte de indtrykkene til deres egne installationer, som blev udstillet for forældre, søskende m.fl.

Samspillet mellem arkitekternes ganske korte betragtninger om arkitekturen og musikerens lydbillede fungerede rigtig godt, viste evalueringen. Eleverne var interesserede fra starten, og musikken var god til at understrege rummernes geometri, samtidig med at lydoplevelsen forstærkede eleverne hukommelse om stedet. Ved selv at lave installationer reflekterede eleverne automatisk over deres oplevelser i byrummene, da de instinktivt brugte de samme greb og værktøjer, som musikeren og arkitekterne havde demonstreret for dem.

Projektet er støttet af Kulturfør og KulturPrinsen i Viborg. Få flere oplysninger på www.kulturprinsen.dk eller hos centerchef Birgit Krøjer på tlf. 86 60 14 15/ bk@kulturprinsen.dk.

BILLEDKUNST

De fleste danske kunstmuseer bruger omvisninger og særlige undervisningstilbud til at skabe en konkret ramme om mødet mellem børn og den professionelle kunst. Formålet er at give børnene indblik i de kunstneriske virkemidler, og de fleste museer baserer formidlingen på interaktivitet og åben dialog. På mange museer får børnene også mulighed for selv at prøve kræfter med den skabende proces i workshops eller værkstedsaktiviteter.

Landets største museer har permanente udstillings- og værkstedsfaciliteter, indrettet til børn. F.eks. *Børnenes Kunstmuseum* på Statens Museum for Kunst, *Børnehuset* på Louisiana og *ARoS Junior* på AROs Aarhus Kunstmuseum.

Kunsthallen Brandts Klædefabrik i Odense og *Kunsthallen Nikolaj* i København har desuden én eller flere særudstillinger om året, der henvender sig til børn.

På Danske Museer Online, www.dmo1.dk, kan man søge og finde alle landets statslige og statsanerkendte kunstmuseer. Kontakt det enkelte museum for oplysninger om særlige tilbud og undervisningsmaterialer til skolebørn.

Skoletjenesten

Mange af landets kunstmuseer har oprettet skoletjenester, som er knyttet til deres faste samlinger eller skiftende udstillinger.

På Sjælland og Lolland-Falster samarbejder de enkelte museer og kulturinstitutioners skoletjeneste med *Skoletjenesten*, hvor lærere kan få et overblik over alle museernes og kulturinstitutionernes undervisningstilbud: F.eks. oplæg, omvisninger, forskellige former for workshops og undervisningsmaterialer, som lærerne kan rekvirere og benytte ude på skolerne før og efter besøget. *Skoletjenesten* kan kontaktes for vejledning og information om hvilke museer og kulturinstitutioner, der har undervisningstilbud, som matcher ens behov. Kontakinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Huskunstnerordningen

Kunstrådet under Kulturministeriet tilbyder støtte til huskunstnerordninger, hvor professionelle kunstnere, f.eks. billedkunstnere, ansættes som gæstelærere i folkeskoler, private skoler, SFO/fritidshjem samt efterskoler, specialskoler, gymnasier og HF i en kortere eller længere periode. Ved at lade kunstnere undervise får eleverne en mere intens oplevelse af kunsten, end der er mulighed for i den almindelige undervisning. Læs mere om *Huskunstnerordningen* i kapitel 3.

Kunst på nettet

Internettet er et alternativ til det direkte møde med billedkunsten, eleverne kan opleve på landets museer, kunsthaller og udstillingssteder. I dag er der udviklet en lang række hjemmesider, som formidler museernes samlinger. Eleverne kan både

bruge hjemmesiden til selvstændige besøg på det virtuelle museum og som introduktion til besøg og aktiviteter på det fysiske museum.

e-museum.dk er en ny undervisningsportal, som Kulturministeriet og Undervisningsministeriet står bag. Her kan lærere og elever downloade undervisningsmaterialer, gå på opdagelse og søge viden i de danske museers samlinger og udstillinger. Man kan f.eks. søge efter temaer, geografiske områder og materialer fra lokalområdet eller regionen. Eleverne kan desuden anmelde undervisningsmaterialerne og uddele stjerner.

Andre formidlingstilbud på nettet er f.eks.:

- *ArtXplorer.aros.dk* - et oplevelsesorienteret webforum, hvor børn kan træde ind i kunstværker fra ARoS Aarhus Kunstmuseums samling og skabe deres egne billeder ud fra de indtryk og erfaringer, de får i mødet med værket.
- *Zoom Ordrupgaard* på *www.zoomo.dk*, hvor børn kan komme helt tæt på ma-

lerierne og undersøge dem på kryds og tværs.

- *Tilbygningen* på *www.tilbygningen.dk*, som er Thorvaldsens Museums virtuelle annekse, hvor børn kan komme tæt på billedhuggeren Bertel Thorvaldsen, hans kunst og hans museum gennem forskellige kreative og dialogbaserede aktiviteter.
- Vejle Kunstmuseums hjemmeside *www.vejlekunstmuseum.dk*, hvor børn kan se og zoome, læse og lære om billedkunsten.

Billedskoler

Der findes mere end 100 kommunale og private billedskoler for børn. De fleste er medlem af *Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder*, som er et tværfagligt forum for debat, erfaringsudveksling, inspiration og nye vinkler på billedarbejdet med børn. Yderligere information og en komplet liste over landets billedskoler findes på Børnekulturportalen *www.boernogkultur.dk* under *Billede og form* → *Fritid og undervisning*.

Råd, vejledning og tilbud

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder

Åsen 2

8548 Hornslet

Tlf. 86 99 41 50

info@bornkunstogbilleder.dk

www.bornkunstogbilleder.dk

Kontaktperson:

Karen Marie Demuth

karenmarie.demuth@get2net.dk

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder kan give inspiration til, hvordan man griber billedarbejde med børn an. Foreningen skaber nye vinkler på billedarbejdet med børn gennem sine landsdækkende aktiviteter og sit tværfaglige forum for debat og udveksling af inspiration mellem skoler og daginstitutioner, museer, biblioteker, kulturhuse, uddannelsesinstitutioner, billedskoler, musiske skoler og projekter.

Skoletjenesten

Artillerivej 126, 5. sal

2300 København S

Tlf. 32 68 73 50

skoletj@skoletjenesten.dk

www.skoletjenesten.dk

Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution, der tilbyder fagligt og pædagogisk tilrettelagte undervisningstilbud i samarbejde med museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster.

Skoletjenesten tilbyder blandt andet undervisningsforløb i arkitektur, billedkunst, design, film og medier, historie, kulturhistorie, naturvidenskab, musik, teater og dans.

Kunstrådet / Kunststyrelsen

H. C. Andersens Boulevard 2

1553 København V

Tlf. 33 74 45 00

kunstraadet@kunstraadet.dk

www.kunststyrelsen.dk

Kunstrådet hører under Kulturministeriet. Rådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til kunstneriske formål, herunder til formål der fremgår af litteraturloven, teaterloven, billedkunstloven og musikloven. Kunststyrelsen er sekretariat for Kunstrådet.

Kunstrådet giver via *Huskunstnerordningen* støtte til, at skoler kan ansætte kunstnere som gæstelærere. Læs mere om ordningen i kapitel 3. Kunstrådet har desuden oprettet en pulje til forsøg med kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser for børn.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling af billedkunst til børn under menupunktet *Billede og form*.

www.bornkunstogbilleder.dk

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder skaber nye vinkler på temaer i billedarbejdet med børn. Hjemmesiden informerer om foreningens arbejde.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.e-museum.dk

Undervisningsportal, der giver lærere og elever adgang til alle de undervisningsmaterialer, som danske museer og science-centre stiller til rådighed. *e-museum.dk* er udviklet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

www.emu.dk

EMU Danmarks Undervisningsportal rummer information, inspiration og materialer – bl.a. inden for de praktisk-musiske

fag – til lærere, pædagoger og elever. Undervisningsministeriet og UNI-C står bag portalen.

www.dmo1.dk

På *Dmo1* (Danske Museer Online) kan man besøge alle landets statslige og statsanerkendte museer og opleve genstande og værker fra deres samlinger via fotos og fortællinger. Man kan søge på emner, specifikke samlinger, geografi og finde praktiske oplysninger om de enkelte museer.

www.mik.dk

Mik (Museerne i København) er en fælles portal for museerne i Storkøbenhavn, som giver overblik, information og inspiration til nye kulturoplevelser i hovedstadsområdet. Man kan bl.a. søge efter forskellige udstillinger og arrangementer, og man kan finde præsentationer af de museer, som samarbejder med *Skoletjenesten* og se deres aktuelle undervisningstilbud.

www.kultunaut.dk

Elektronisk kulturguide med mulighed for at søge inden for kunstgenrer, formidlingsformer (f.eks. udstilling), geografiske områder og bestemte datoer eller perioder.

De syv dyder – et anderledes billedkunstprojekt på Holbæk Lille Skole

I to måneder arbejdede alle klasser på Holbæk Lille Skole med billedkunstprojektet *De syv dyder*, der handlede om, hvad begreberne Retfærdighed, Mod, Visdom, Mådehold, Næstekærlighed, Tro og Håb egentlig betyder.

Projektet blev grebet forskelligt an på hvert klassetrin, men fælles for alle var, at man tog afsæt i en filosofisk diskussion om begrebernes betydning og lod projektet kulminere med et billedkunstnerisk produkt – bl.a. tegninger, skulpturer, mosaikker og syv sanserum bygget op over hver enkelt dyd. Alle værkerne blev til sidst præsenteret på en stor, fælles udstilling. Bag projektet stod skolens billedkunstlærere.

Få flere oplysninger hos billedkunstlærer Mette Danø fra Holbæk Lille Skole på tlf. 59 44 18 83 / mette@hls.dk.

FILM OG MEDIER

Levende billeder har en markant plads i børns kulturvaner, og de seneste år er der kommet en lang række undervisningstilbud, som sætter fokus på børn og film.

Det Danske Filminstituts *Center for Børne- & Ungdomsfilm* arbejder målrettet med at tilbyde skolerne filmvisninger til eleverne, blandt andet gennem ordningen *Med Skolen i Biografen*. Ordningen giver skoleelever i Danmark mulighed for et par gange om året at bruge deres lokale biograf som klasselokale, hvor de hovedsageligt kan se spillefilm, som de arbejder med i undervisningen. Skriftligt undervisningsmateriale til filmene kan hentes gratis på www.dfi.dk/filmiskolen/medskolenibiografen.

Film i hverdagen

Medierådet for Børn og Unge vejleder alle interesserede om film, der egner sig til børn og unge. På www.medieraadet.dk findes en filmvurderingsdatabase, hvor man kan søge på titler, tilmelde sig nyhedsbrev og løbende modtage info om rådets vurderinger af nye film. Rådet hører under Kulturministeriet.

Det Danske Filminstitut distribuerer mere end 2000 kort-, dokumentar- og spillefilm, som skoler kan bestille over nettet hos DBC medier. Enten på www.netbutik.dbc.dk eller via online-kataloget på www.dfi.dk/dfikataloget.

Cirka 500 film fra Det Danske Filminstituts distribution er udvalgt til et særligt Skolekatalog med film, som er vurderet specielt egnede til undervisning i grundskolen. Ka-

taloget findes på www.dfi.dk/dfikataloget/skolekatalog og rummer film til alle fag og klassetrin.

Filmfestivaler

Rundt omkring i landet har lokale biografer og filmklubber særlige tilbud til børn, unge og skoler. Desuden afholdes hvert år flere børnefilmfestivaler i Danmark – de største er de københavnske festivaler *Buster* og *Salaam DK*. Nye tiltag i det jyske vil fremover give børn fra hele landet mulighed for at deltage i de to festivaler. *Odense Filmfestival* og *Århus Filmfestival* afholdes også hvert år.

Medie- og filmværksteder

Video og andre digitale medier har givet børn og unge bedre mulighed for selv at producere film. Det Danske Filminstitut lægger hus til *FILM-X* – et computerbaseret interaktivt filmstudie for børn, unge og deres nysgerrige voksne, som kan bruges i både skoletiden og fritiden. *FILM-X* giver mulighed for at gå på opdagelse i filmens univers og eksperimentere med de forskellige lag i en filmproduktion. Eleverne samarbejder på filmhold, hvor de får mulighed for at træde i karakter på hvert sit område som henholdsvis instruktør, fotograf, skuespiller, lydmand, klipper og animator. Læs mere på www.filmx.dk.

Udover *FILM-X* tilbyder *Station Next*, *Projekt Anima* og *Animationsværkstedet* undervisningsforløb i særligt indrettede film- og medieværksteder, som skoler og fritidshjem kan benytte sig af. Se kontakinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Råd, vejledning og tilbud

Center for Børne- & Ungdomsfilm

Det Danske Filminstitut
 Gothersgade 55
 1123 København K
 www.dfi.dk

Kontaktperson:

Jacob S. Breuning
 Tlf. 33 74 35 24
 jacobbb@dfi.dk

Center for Børne- & Ungdomsfilm er et formidlings-, udviklings- og videnscenter. Centret formidler film til børn og unge og kvalificerer børn og unges brug af levende billeder i og uden for skolen. Centret formidler Det Danske Filminstituts filmsamling via trykte og elektroniske publikationer, undervisningsmaterialer og kursusaktiviteter. På skole- og fritidsområdet står centret bl.a. for skolebioordningen *Med skolen i biografen*, det interaktive filmstudie *FILM-X* og *FILM-X BIO*.

FILM-X og FILM-X BIO

Gothersgade 55
 1123 København K
 www.filmx.dk

Kontaktperson:

Leder af Skoletjenesten / FILM-X
 Anne Bertram
 Tlf. 33 74 36 70
 film-x@dfi.dk

FILM-X giver børn mulighed for at gå på opdagelse i filmens univers og prøve at lave en lille film, de får med hjem. *FILM-X* er Det Danske Filminstituts computerbaserede, interaktive filmstudie i Cinemateket i København, hvor børn og unge kan

eksperimentere med de forskellige lag i en filmproduktion. Man kan som underviser vælge mellem forskellige filmfaglige oplæg, alt efter hvilket fokus eleverne skal have i læreprocessen.

FILM-X BIO er en biografordning for skoleklasser i Cinemateket. Her vises nye og gamle filmklassikere og temaprogrammer, som suppleres med oplæg og undervisningsmaterialer.

FILM-X og *FILM-X Bio's* målgruppe er fra 6 år og opefter.

Medierådet for Børn og Unge

Gothersgade 55, 2. sal
 1123 København K
 Tlf. 33 74 34 76
 info@medieraadet.dk
 www.medieraadet.dk

Kontaktperson:

Sekretariatschef Susanne Boe

Medierådet for Børn og Unge er en institution under Kulturministeriet, der vurderer, om forskellige film og andre medieprodukter er egnet til børn og unge. Rådet vejleder alle interesserede og har ambition om at udvikle sig til et internationalt og nationalt anerkendt videns- og vejledningscenter inden for film- og medieområdet.

Station Next

Fægtesalsvej 7
2650 Hvidovre

Kontaktperson:

Filmpædagogisk leder Susanne Wad
Tlf. 36 77 49 40
susannewad@filmbyen.com

Station Next er et tilbud til børn, unge og andre om at lave sine egne film. *Station Next* holder til i Filmbyen i Avedøre i København og arrangerer bl.a. filmlejrskoler og projekter i filmstudiet Studio Next, som skal give børn og unge med forskellige forudsætninger og kulturelle baggrunde mulighed for at udtrykke sig gennem levende billeder. *Station Next* ønsker at styrke det aktive samspil mellem undervisningssektoren og hele film, tv- og multimediebranchen. Retter sig primært til unge i alderen 14-18 år.

Projekt ANIMA

Animationshuset
Tagensvej 85 F
2200 København N
Tlf. 35 82 96 31
anima@euroconnect.dk
www.animationshuset.dk

Kontaktperson:

Annette Karpen
anima@animationshuset.dk

I *Projekt ANIMA* kan børn og unge lære at lave deres egne tegnefilm. Animationshusets mobile værksted kan rykke ud over hele landet med professionelt

teknisk udstyr, tegneborde og professionelle animatorer. F.eks. til skoler, fritidshjem, filmklubber, børnekulturhuse og biblioteker. Børn og unge deltager i hele processen med at skabe en tegnefilm – fra at finde på en historie og lave tekstforlæg, synopsis og storyboard til at designe baggrunde og figurer, optage film, redigere, klippe og lave lydarbejde. Kurser og arrangementer kan skræddersys efter behov og aldersniveau, ligesom Animas workshops både kan fungere som selvstændige projekter og indgå i emneuger, festivals og andre begivenheder. Målgruppen er primært de 9-15 årige.

Animationsværkstedet

Kasernevej 5
8800 Viborg
Tlf. 87 25 54 00
info@animwork.dk
www.animwork.dk

Kontaktperson:

Ditte Lundsgaard Nielsen
ditte@animwork.dk

Animationsværkstedet i Viborg afholder tegnekurser for børn og unge, tilbyder undervisning i folkeskolen, deltager i kulturelle arrangementer og organiserer projekter med animation som omdrejningspunkt. Formålet med aktiviteterne er at styrke børn og unges forståelse af filmisk billedfortælling og virkemidler, og at udvikle et pædagogisk værktøj, som lærere kan benytte på alle klassetrin.

Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber

Rosenørns Allé 35, 1. th.
1970 Frederiksberg
Tlf. 33 21 41 76
sekr@dabuf.dk
www.dabuf.dk

Kontaktperson:

Jette Carlsen
formand@dabuf.dk

Hos Landsforeningen Danske Børne- og Ungdomsfilmklubber (DaBUF) kan man få oplysninger om filmklubber i lokalområdet. Foreningen arbejder med formidling af billedmedier for børn og unge og består af børne- og ungdomsfilmklubber, institutioner og foreninger

BUSTER, Københavns Internationale Filmfestival for Børn og Unge

Gothersgade 175, 2. th.
1210 1123 København K
Tlf. 33 93 07 21
buster@busterfilm.dk,
www.busterfilm.dk

Kontaktperson:

Dionysos Reitz Kerasiotis
dionysos@buster.dk

BUSTER er en international filmfestival for børn og unge, der får børnene i biografen og skaber et forum for filmfolk, lærere og andre med interesse for børnefilm i Danmark. Festivalens program består af et bredt udbud af nye børne- og ungdomsfilm fra hele verden, både spillefilm og kort-

film, dokumentar- og animationsfilm. Festivalen afholder også workshops for børn og unge, hvor de kan lære at lave film.

SALAAM DK

Nørrebrogade 225
"Baghuset" 3. sal
2200 København N
Tlf. 35 81 80 80 / 22 44 48 35
info@salaam.dk
www.salaam.dk

Kontaktperson:

Solveig Thorborg
solveig@salaam.dk

Salaam DK er en københavnsk filmfestival, der både henvender sig til skoleelever og et voksent publikum. Salaam DK

viser film, som giver børn og voksne indsigt i de problemstillinger, der følger med livet i det flerkulturelle samfund. Festivalen supplerer desuden filmoplevelsen med debat, gæster og undervisningsmateriale til undervisere.

Salaam DK har siden 2004 været en tilbagevendende begivenhed i København, og i 2005 foregik festivalen også i Århus. Ambitionen er, at festivalen også skal være en tilbagevendende begivenhed i Jylland.

Odense Filmfestival

Odense Slot
Nørregade 36-38
5100 Odense C
Tlf. 66 13 13 72
filmfestival@odense.dk
www.filmfestival.dk

Kontaktperson:

Trine Spliid Bech
tsbe@odense.dk

Odense Film Festival er en uafhængig kortfilmsfestival, som afholdes hvert år i uge 33 med mange gratis tilbud, også til skolerne. Odense by står bag festivalen, som støttes af Det Danske Filminstitut.

Filmfestivalens særlige tilbud til børn og unge består af:

- Danske og internationale børnefilmprogrammer målrettet til forskellige alderstrin.
- Temaprogrammer med relevante emner for folkeskolens ældste klasser.
- Animationsworkshop for skoleklasser og SFO.
- Seminarer for undervisere.

Skoletjenesten

Artillerivej 126, 5. sal
2300 København S
Tlf. 32 68 73 50
skoletj@skoletjenesten.dk
www.skoletjenesten.dk

Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution, der tilbyder fagligt og pædagogisk tilrettelagte undervisningstilbud i samarbejde med museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster. *Skoletjenesten* tilbyder blandt andet undervisningsforløb i arkitektur, billedkunst, design, film og medier, historie, kulturhistorie, naturvidenskab, musik, teater og dans.

Aarhus Filmfestival

Jægergårdsgade 152
8000 Aarhus C
Danmark
Tlf. 87 32 11 56
mail@aarhusfilmfestival.dk
www.aarhusfilmfestival.dk

Kontaktperson:

Karen Rais-Nordentoft
karen@aarhusfilmfestival.dk

Aarhus Filmfestival er en kort- og dokumentarfilmsfestival, som viser jyske, danske og udenlandske film.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling og institutioner under menupunkterne *Film og animation* og *Medier og IT*.

www.dfi.dk

På *Det Danske Filminstituts* hjemmeside findes undervisningsmaterialer, som kan downloades af lærere og elever, samt et skolekatalog over film.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.emu.dk

EMU *Danmarks Undervisningsportal* rummer information, inspiration og materialer – bl.a. inden for de praktisk-musiske fag tværfagligt) – til lærere, pædagoger og elever. Undervisningsministeriet og UNI-C står bag portalen.

www.medieraadet.dk

På *Medierådet for Børn og Unge*s portal til film, computerspil og internet findes bl.a. en filmvurderingsdatabase, hvor man kan søge på filmtitler, tilmelde sig nyhedsbrev og løbende modtage info om rådets vurderinger af nye film.

www.bibliotek.dk

Bibliotek.dk er en database over alt, hvad der er udgivet i Danmark, og hvad der findes på danske offentlige biblioteker af bøger, film og musik. Filmmateriale kan bestilles online døgnet rundt og afhentes på det lokale bibliotek.

www.amtscentre.dk

Man kan søge råd og vejledning hos det lokale *Amtscenter for Undervisning/CVU* (det kommende *Undervisningscenter*).

www.kultunaut.dk

Elektronisk kulturguide med mulighed for at søge inden for kunstgenrer og formidlingsformer (f.eks. film), geografiske områder og bestemte datoer og perioder.

Filmlejrskole på Station Next

En Filmlejrskole i Filmbyen i Avedøre, hvor klassen kan lave sin egen kortfilm – det er et tilbud til alle 7.-10. klasser i Danmark.

Før lejrskolen får klassen materiale om filmproduktion, som de bruger til at forberede sig og tune ind på det at skulle producere en film. Station Nexts producer kommer også på besøg.

Selve lejrskolen varer fire dage, og elevernes arbejde med filmen er opdelt i forproduktion, produktion og efterproduktion – ligesom den er for et professionelt filmhold. Eleverne arbejder også i et professionelt filmstudie med hjælp fra professionelle undervisere.

Den røde løber rulles ud til premieren i Station Nexts biograf, og når klapsalverne har lagt sig, kan klassen tage hjem, trætte og tilfredse.

Lejrskolen er et meget populært tilbud, og eleverne giver udtryk for, at det bagefter er en helt anderledes oplevelse at se film, fordi de automatisk kommer til at tænke på alle detaljerne i produktionen. Mange får også lyst til at prøve flere kræfter med filmproduktion.

*Få flere oplysninger hos pædagogisk leder Susanne Wad, Station Next, Filmbyen.
Tlf. 36 774940 7 susanne.wad@filmbyen.com / www.station-next.dk*

LITTERATUR

Bøger, tegneserier og fortællinger

Børnelitteraturen i Danmark har en lang tradition for at spille en vigtig rolle i børns og unges liv: Danmark er det land i verden, som udgiver flest skønlitterære titler til børn og unge set i forhold til indbyggertal, og læsning er fortsat en markant del af børns kulturvaner både i skolen og i fritiden, selv om bogen har fået konkurrence fra de mange andre medier, som børn og unge benytter i dag.

Indsatsen for at styrke børn og unges møde med kvalitetslitteratur sker derfor i samspil med de nye mediers formidlingsformer, som f.eks. kan koble litteraturen sammen med interaktive oplevelser og inddrage børn og unges nye aktive måder at omgås bøger og andre medier på.

Læselyst-kampagnen

Læselyst er en kampagne, som skal styrke børns lyst til at læse. Det sker ved, at kampagnen inspirerer skoler, institutioner og biblioteker til at sætte aktiviteter i gang, som giver børn indblik i de særlige oplevelser, de kan få gennem bøger. Lærere og pædagoger kan blive inspireret til selv at sætte læselystprojekter i gang ved at læse om konkrete læselystprojekter i en serie gratis temahæfter, kampagnen har udgivet. Kampagnen har hvert år særlige fokusområder, som skoler, institutioner, folkebiblioteker og andre lokale institutioner kan søge om støtte til at lave et lokalt projekt om. Læs mere om kampagnen og ansøgningsbetingelserne på www.laese-lyst.nu.

Bag kampagnen står Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Kampagnen startede i 2004 og fortsætter i sin nuværende form til og med 2007.

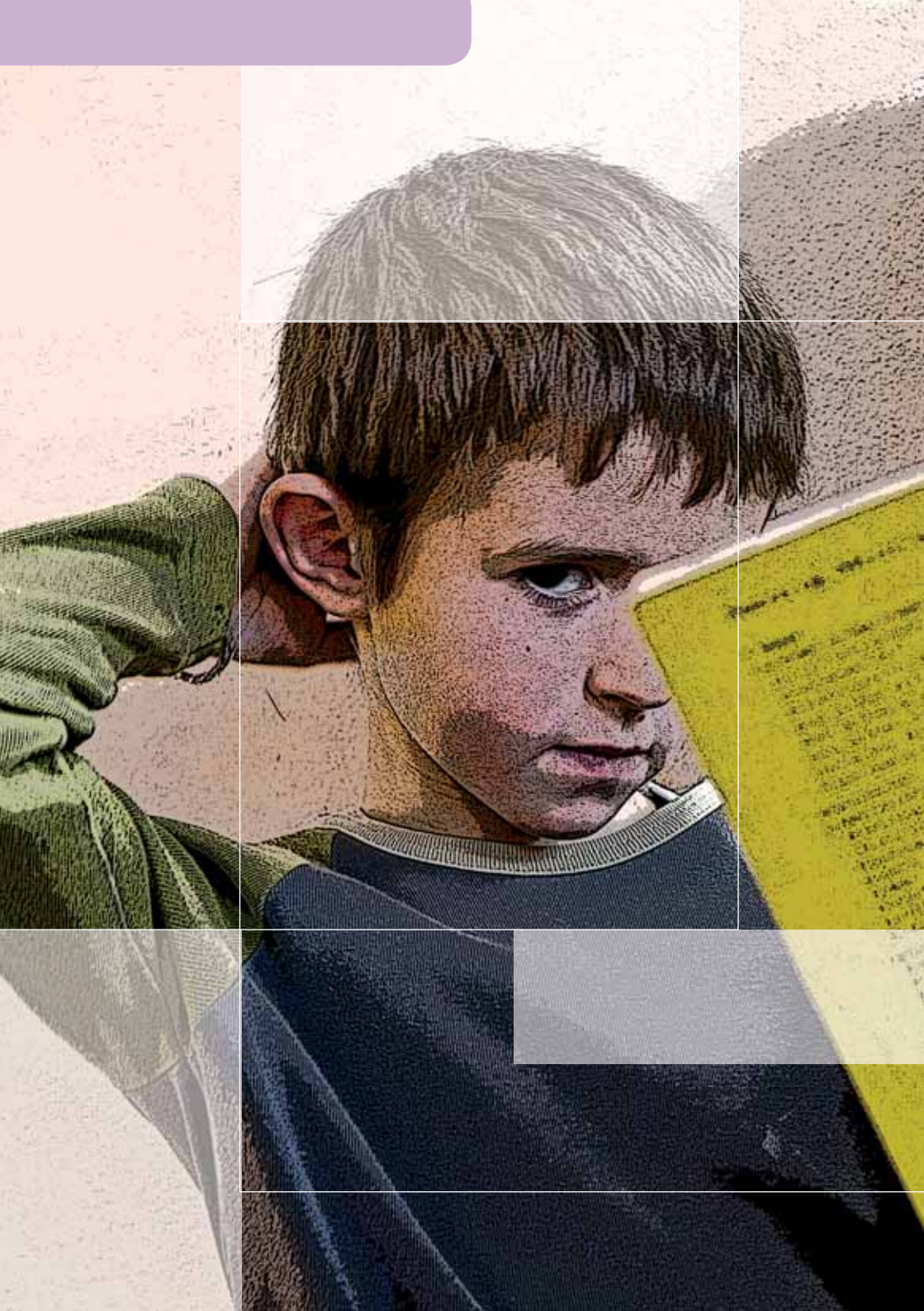
Publikationer under *Læselyst* kan rekvireres i Biblioteksstyrelsen eller downloades på www.boernogkultur.dk. Kontaktinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Huskunstnerordningen

Kunstrådet under Kulturministeriet har oprettet *Huskunstnerordningen*, som giver tilskud til, at man kan ansætte kunstnere, f.eks. forfattere og illustratører, som gæstelærere i folkeskoler, private skoler, SFO/fritidshjem, efterskoler, specialskoler, gymnasier og HF i en kortere eller længere periode. Ved at lade kunstnere stå for formidlingen, får børns møde med kunsten en helt anden karakter, end der er mulighed for i den normale undervisning. Læs mere om *Huskunstnerordningen* i kapitel 3.

Litterær kanon i folkeskole og gymnasium

Fra skoleåret 2005/06 har folkeskolen og gymnasiet fået en fælles, obligatorisk litterær kanon. Kanonen er Kulturministeriets liste over danske forfatterskaber, som skal sikre eleverne kendskab til vores litterære arv. Undervisningsministeriets bidrag til kanonen er et inspirationsmateriale til undervisningsforløb i grundskolen

og på de gymnasiale uddannelser, som tager udgangspunkt i udvalgte kunstværker fra kulturkanonen.

Litteraturfestival for børn

Den Gode Historie er en landsdækkende børne- og ungdomslitteraturfestival, der afholdes med nogle års mellemrum. Festivalen har et stort og omfattende program med aktiviteter og tilbud i selve festivalperioden og i perioden før og efter. Læs mere om festivalens aktiviteter på hjemmesiden www.dengodehistorie.dk

Børn og bøger på nettet

DotBot (www.dotbot.dk) er de danske folkebibliotekers fælles hjemmeside for børn – et virtuelt oplevelsesbibliotek og en øjenåbner for folkebibliotekets tilbud og muligheder.

Hjemmesiden er en ramme om barnets møde med bogen, og med bibliotekar eller forfatter, som barnet via siden kan gå i dialog med. På DotBot findes også *BogKidz*,

hvor børn og børnebibliotekarer anbefaler børnebøger med fokus på læselysten.

Skriv dig ind (www.dr.dk/skrivdigind) er en interaktiv fortællestafet skrevet af og for fortællelystne børn. Projektet er udviklet af DR med støtte fra Læselystkampagnen. *Skriv dig ind* inviterer børn til at skrive med på fire historier – en gyser, en detektivhistorie, et eventyr og en fantastisk fortælling – sammen med professionelle dramatikere og komponister. Til slut opføres vindehistorierne af skuespillere i radioen. DR udgiver undervisningsmateriale til *Skriv dig ind*, som kan downloades på hjemmesiden.

Børnenes egen bogpris

Orla-Prisen (www.dr.dk/orla) er den eneste bogpris i Danmark, hvor børn og unge selv vælger, hvilke forfattere og tegnere, der skal hædres for årets bedste bøger og tegneserier. Mange skolebiblioteker deltager aktivt i optakten til afstemningen, og på hjemmesiden er der mulighed for at læse og høre uddrag fra bøgerne, anmelde dem eller selv skrive en historie. *Orla-prisen* blev uddelt i maj 2006 og uddeles igen i foråret 2007. Bag *Orla-prisen* står DR og Læselystkampagnen.

Råd, vejledning og tilbud

Center for Børnelitteratur

Danmarks Pædagogiske Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV
Tlf. 88 88 93 70
cfb@dpu.dk
www.cfb.dk

Center for Børnelitteratur er en særlig forskningsenhed på Danmarks Pædagogiske Universitet, knyttet til Danmarks Pædagogiske Bibliotek. Centerets opgave er at skabe de bedst mulige vilkår for forskning i og produktion af børnelitteratur. Centeret formidler viden om børnebøger til lærere, pædagoger og andre inte-

resserede. Til centeret er desuden knyttet et *Rådgivende Udvalg for Center for Børnelitteratur*.

Læselyst-kampagnen

Biblioteksstyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
www.laeselyst.nu

Kontaktperson:

Anna Enemark
Tlf. 33 73 33 57
aeb@bs.dk

Læselyst er en kampagne, som styrker børns lyst til at læse bøger ved at invitere skoler, skolebiblioteker, skolefritidsordninger, folkebiblioteker og forfattere og illustratører, studerende og forældre til at sætte forskellige læselystprojekter i gang. Kampagnen varer i sin nuværende form til og med 2007. Bag kampagnen står Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Læs mere om Læselyst og ansøgningsbetingelserne på www.laeselyst.nu.

Biblioteksstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 73 33 73
bs@bs.dk
www.bs.dk

Kontaktperson:

Anna Enemark
Tlf. 33 73 33 57
aeb@bs.dk

Skole- og folkebiblioteker som ønsker at arbejde sammen på nye måder, kan søge

om støtte til samarbejdsprojekter hos Biblioteksstyrelsens Udviklingspulje. Biblioteksstyrelsen støtter blandt andet projekter, som ønsker at udvikle nye koncepter for fremtidens børnebibliotek og som ønsker at styrke børnebibliotekernes rolle i børnekulturarbejdet. Læs mere i afsnittet om Biblioteker på side 54.

Biblioteksstyrelsen er statens centrale organ på biblioteksområdet. Børn og unge er et af Biblioteksstyrelsens særligt prioriterede områder. Biblioteksstyrelsen er også tovholder for Læselystkampagnen.

Kunststyrelsen / Litteraturcentret

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 74 45 00
litteratur@kunststyrelsen.dk
www.kunststyrelsen.dk

Kontaktperson:

Lars Sidenius
Tlf. 33 74 50 68
ls@kunststyrelsen.dk

Litteraturcentret er en del af Kunstrådet. Rådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til kunstneriske formål, herunder til formål der fremgår af litteraturloven, teaterloven, billedkunstloven og musikloven. Kunststyrelsen er sekretariat for Kunstrådet.

Litteraturcentret under Kunstrådet yder forskellige former for støtte til litteratur, bl.a. til børne- og ungdomslitteratur igen-

nem Børnelitteraturpuljen, der er øremærket professionelle forfattere af børnelitteratur, herunder også børnedramatik, samt til illustrators arbejde med børnelitterære værker.

Gennem Kunstrådets *Huskunstnerordningen* kan skoler og institutioner også søge støtte til at ansætte kunstnere som gæstelærere. Læs mere om ordningen i kapitel 3. Kunstrådet har desuden oprettet en pulje til forsøg med kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På Børnekulturportalen kan man finde nyheder og relevante links inden for både formidling og organisation under menupunktet *Litteratur og biblioteker*.

www.emu.dk

EMU Danmarks Undervisningsportal rummer information, inspiration og materialer om bl.a. litteratur (danskfaget) til lærere, pædagoger og elever. Undervisningsministeriet og UNI-C står bag portalen.

www.aslan.dk

Hjemmeside om børnelitteratur, hvor der bl.a. findes en vejviser til fortællere, en børnelitteraturkalender med festivaler, møder og andre aktiviteter, samt artikler om børnelitteratur. Hjemmesiden udspringer af informationsbrevet *Aslan*, der handler om bøger for børn og unge og deres voksne. Både informationsbrev og hjemmeside udgives i privat regi.

www.childbooks.dk

Hjemmeside om dansk børnelitteratur, hvor voksne kan få et hurtigt overblik over danske børnebøger, og børn kan møde bøgerne i ord, lyd og billeder. Bag projektet står Litteraturcentret i Kunststyrelsen. Hjemmesiden er uafhængig af kommercielle interesser.

www.bibliotek.dk

De danske bibliotekers fælles database over deres materialer – dvs. bøger, musikcd'er, filmdvd'er osv. Man kan søge på emner som f.eks. *Børnekultur* eller særskilte materialer som *Billedbøger* og *Børnebøger*. Materialerne kan bestilles online døgnet rundt og afhentes på det lokale bibliotek.

www.dotbot.dk

DotBot er de danske folkebibliotekers fælles hjemmeside for børn, der skaber et virtuelt møde mellem barn og bog, bibliotekar og forfatter. På DotBot findes

også *BogKidz* – en fælles betegnelse for anbefalinger af børnebøger. Målgruppen er børnebibliotekets brugere fra 0-14 år.

www.dr.dk/skrivdigind

Skriv dig ind er en interaktiv fortællestafet for og af børn, udviklet af DR med støtte fra Læselystkampagnen. På sitet findes tilhørende undervisningsmateriale til skoler. Målgruppen er primært de 8-12 årige. Ældre børn kan dog også være med.

www.dr.dk/orla

Orla-Prisen er den eneste bogpris i Danmark, hvor børn og unge selv vælger, hvilke forfattere og tegnere, der skal hædres for årets bedste bøger og tegneserier. På hjemmesiden er der mulighed for at læse og høre uddrag fra bøgerne, anmelde dem

eller selv skrive en historie. Bag *Orla-prisen* står DR og Læselystkampagnen. Målgruppen er de 4-14 årige.

www.ibby.dk

IBBY Danmark – Selskab for Bønelitteratur er et forum for alle, der arbejder med børne- og ungdomslitteratur og med formidling af oplysninger, udveksling af kontakter og internationalt arbejde. På hjemmesiden kan man finde mange brugbare links og kontaktinfo til f.eks. børnebogsforfattere og forlag, der udgiver børnebøger.

www.amtscentre.dk

Man kan søge råd og vejledning hos det lokale *Amtscenter for Undervisning/CVU* (det kommende *Undervisningscenter*).

Fortællværksted på skolen

Byskolen i Svendborg indrettede i 2004 et fortællværksted, hvor skolens elever fik mulighed for at fordybe sig i egne og andres fortællinger. Værkstedet hed *Den blå drage*, og bag det stod forfatteren Josefine Ottesen. Alle elever på skolen fra 0.-10. klasse fik et forløb i værkstedet sammen med deres dansklærere, hvor de lyttede, læste, skrev og fortalte i deres eget tempo.

Dagen i fortællværkstedet startede med, at børnene lå på madrasser og lyttede til Mozart, mens de indstillede sig på en dag med fokus på fantasi og kreativitet. Derefter fortalte Josefine Ottesen en historie, mens eleverne lyttede og fordybede sig i fortællingens særlige refleksions- og tankerum. Efterfølgende arbejdede eleverne hver for sig med at lytte til musik, læse bøger, tænke og skrive og mødtes derefter for at høre hinandens historier og give respons til det videre arbejde med fortællingerne. Arbejdet i fortællværkstedet har givet mange elever en langt større lyst til at læse og skrive fortællinger, og deres sproglige selvtillid er vokset, viser evalueringen.

Den blå drage er et projekt under *Læselyst-kampagnen*. Få flere oplysninger på www.laeselyst.nu eller hos børnebibliotekskonsulent Anna Enemark på tlf. 33 73 33 57 / aeb@bs.dk.

MUSIK

Musik er der masser af i børns hverdag – måske mere end nogensinde, fordi børn i dag har let adgang til musik via de elektroniske medier. I skolen har børn også stadig flere muligheder for at opleve professionel livemusik og arbejde med musikalske universer, for der udvikles løbende nye undervisningsmaterialer og koncepter, hvor eleverne deltager i skabende processer sammen med komponister, kapelmestre og musikere. *LMS – Levende Musik i Skolen* og *Skoletjenesten/Musikken i Skoletjenesten* er centrale aktører og koordinatorer for disse aktiviteter.

Skolekoncerter

Der spilles 2000 skolekoncerter i Danmark om året. LMS arrangerer cirka 500, mens amterne indtil nu har stået for resten. Det er planen, at LMS overtager ordningen fra amterne, når disse nedlægges efter 1. januar 2007. LMS' rolle på skolekoncertområdet er at udvikle nye koncepter, oplære orkestre i den svære kunst at spille for børn og stå for information om og koordination af koncerterne. LMS tager hvert år kontakt til kommunerne og tilbyder dem abonnement på skolekoncerter til alle aldersgrupper. Denne model sikrer, at alle elever kommer til at opleve levende kvalitetsmusik. Hovedfinansieringen af musikudgifterne står LMS for. Er man som skole interesseret i at købe skolekoncerter, kan man henvende sig til amtet, kommunen eller LMS for at høre om mulighederne. Kontaktinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Skolekoncertfestival

Hvert andet år afholder LMS og amterne en stor skolekoncertfestival, hvor 40 skolekoncertproduktioner bliver opført for børn. Interesserede lærere, opkøbere, udenlandske gæster og andre er også velkomne. Festivalen spænder over tre dage og afholdes hvert gang et nyt sted i landet. Kurser og seminarer for fagfolk er også en del af festivalen.

Huskunstnerordningen

Kunstrådet under Kulturministeriet har oprettet Huskunstnerordningen, som giver skoler tilskud til at ansætte professionelle kunstnere, f.eks. musikere og komponister, som gæstelærere i folkeskoler, private skoler, SFO/fritidshjem samt efterskoler, specialskoler, gymnasier og HF i en kortere eller længere periode. Ved at lade kunstnere stå for formidlingen, får børns møde med kunsten en helt anden karakter end der er mulighed for i den normale undervisning. Læs mere om Huskunstnerordningen i kapitel 3.

KODA Skolekontakt

KODA Skolekontakt er et tilbud til landets skoler om at få gratis besøg af en komponist eller sangskriver. Bag tilbudet står de tre komponistforeninger Dansk Komponist Forening, Danske Populærautorer og Danske Jazz-, Beat, og Folkemusik Autorer samt Dansk Musikforlægger Forening og KODA. Besøget kan vare fra to lektioner op til en hel skoledag. Læs mere om ordningen og ansøgningskriterier på hjemmesiden www.koda.dk/aktiviteter/koda

skolekontakt eller find kontakinfo under Råd, vejledning og tilbud.

Musikskoler

130.000 børn bliver hvert år undervist i sang og musik i de i alt 229 offentligt støttede danske musikskoler. Og de lokale folkeskoler og musikskoler arbejder mange steder tæt sammen gennem kontaktlærerordninger, da de to typer skoler har mange fælles berøringsflader og kan styrke hinandens musikundervisning ved at samarbejde. Mere information og en komplet liste over musikskoler med hjemme-

side findes på Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk under *Undervisning og fritid*.

Andre tiltag

At formidle klassisk musik til børn har landets fem landsdelsorkestre (symfoniorkestre) og seks basisensembler stor erfaring i, og de udvikler i disse år en lang række nye musikpædagogiske tiltag for børn og unge. Organisationen *Musik og Ungdom* har også alsidige musiktilbud for interesse-rede. Kontakinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Råd, vejledning og tilbud

LMS - Levende Musik i Skolen

Saltholmsgade 22
8000 Århus C
Tlf. 86 19 45 70
Fax 86 76 11 47
lms@lms.dk
www.lms.dk

LMS er et landsdækkende center, der producerer og formidler professionelle koncertoplevelser til børn og unge, primært i form af skolekoncerter, men også som familiekoncerter, børnehavekoncerter, kompositionsforløb og udviklingsprojekter. LMS rådgiver kommuner, amter, skoler, musikere m.fl., og informerer både nationalt og internationalt om området. Centret står til rådighed med vejledning og kan kontaktes for aktuelle muligheder.

Skoletjenesten

Artillerivej 126, 5. sal
2300 København S
Tlf. 32 68 73 50

skoletj@skoletjenesten.dk
www.skoletjenesten.dk

Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution, der udvikler og tilbyder fagligt og pædagogisk tilrettelagte undervisningstilbud i samarbejde med museer, kulturinstitutioner og tilsvarende læringsmiljøer. Skoletjenestens undervisningstilbud omfatter bl.a. arkitektur, billedkunst, design, film og medier, historie, kulturhistorie, naturvidenskab, musik, teater og dans.

Karavane

Refshalevej 110
1432 København K
Tlf. 33 93 81 30 / 33 93 81 46
info@karavane.dk
www.karavane.dk

Kulturinstitutionen *Karavane* præsenterer børn, unge og forældre over hele landet for nutidig dansk musik i forskellige genrer. Karavanes vision er, at alle børn

i skole og fritid skal have tilgang til og præsenteres for nutidig ikke-kommerciel musik i alle genrer. Koncertturneerne er landsdækkende, med lokal forankring.

Aalborg Symfoniorkester

Kjellerupsgade 14
9000 Aalborg
Tlf. 98 13 19 55
info@aalborgsymfoniorkester.dk
www.aalborgsymfoniorkester.dk

Kontaktperson:

Ide Bylin Bundsgaard

Aalborg Symfoniorkester tilbyder skole- og familiekoncerter. Til skolekoncerterne udarbejdes et pædagogisk undervisningsmateriale, som kan fås hos sekretariatet, der også oplyser om aktuelle koncerttilbud.

Aarhus Symfoniorkester

Musikhuset Aarhus
Thomas Jensens Allé
8000 Århus C
Tlf. 89 40 90 90
symf@aarhus.dk
www.aarhussymfoni.dk

Kontaktperson:

Per Weile Bak

Aarhus Symfoniorkester tilbyder skole- og familiekoncerter. På hjemmesiden kan man følge med i de aktuelle tilbud og downloade forberedende undervisningsmateriale.

Odense Symfoniorkester

Claus Bergs Gade 9
5000 Odense C
Tlf. 66 12 00 57

orchestra@odensesymfoni.dk
www.odensesymfoni.dk

Kontaktperson:

Peter Rønn-Poulsen

Odense Symfoniorkester afholder hver sæson arrangementer, der henvender sig til børn og unge. For eksempel skolekoncerter og koncert for en 20'er. Man kan læse mere om arrangementerne på hjemmesiden, hvor man også kan tilmelde sig nyhedsbrev.

Sjællands Symfoniorkester

Vestergade 12, 2.
1456 København K
Tlf. 33 91 11 99
cph-phil@cph-phil.dk
www.symfonien.dk

Kontaktperson:

Elsebeth Speyer

Sjællands Symfoniorkester tilbyder forskellige musikalske *Lyt & Lær*-undervisningsprojekter, der spænder fra orkesterets store årlige *Musik på Tværs*-undervisningsforløb (www.musikpaatvaers.dk) til Carl Nielsen-materiale på DVD. Se aktuelle tilbud på hjemmesiden.

Sønderjyllands Symfoniorkester

Skovvej 16
6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 61 61
info@sdjsymfoni.dk
www.sdjsymfoni.dk

Kontaktperson:

Morten Leth-Jacobsen

Sønderjyllands Symfoniorkester tilbyder skole- og familiekoncerter. På hjemme-

siden kan man følge med i de aktuelle tilbud og downloade forberedende undervisningsmateriale.

KODA Skolekontakt / KODA

Landemærket 23-25
Postboks 2154
1016 København K
Tlf. 33 30 63 04
skolekontakt@koda.dk
www.koda.dk

Kontaktperson:

Monica Cariola Garrido

KODA Skolekontakt er et tilbud til landets skoler om at få besøg af en komponist eller sangskriver. Besøget er gratis og kan vare fra to lektioner til en hel skoledag. Læs mere om ordningen og ansøgningskriterier på hjemmesiden www.koda.dk/aktiviteter/koda-skolekontakt.

Kunststyrelsen / Musikcentret

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 74 45 00

www.kunststyrelsen.dk

Kontaktperson:

Hanne Holdt Madsen
hhm@kunststyrelsen.dk

Musikcentret er en del af Kunstrådet. Rådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne litteratur, scenekunst, billedkunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til kunstneriske formål, herunder til formål, der fremgår af musikloven, litteraturloven, teaterloven og billedkunstloven. Kunststyrelsen er sekretariat for Kunstrådet.

Gennem Kunstrådets *Huskunstnerordning* kan skoler og institutioner også søge støtte til at ansætte kunstnere som gæstelærere. Læs mere om ordningen i kapitel 3. Kunstrådet har desuden oprettet en pulje til forsøg med kunstskeoler og billedkunstneriske grundkurser.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling og institutioner under menupunktet *Musik og sang*.

www.lms.dk

På *LMS – Levende Musik i Skolens* hjemmeside findes *Musik for Børn Basen* (MB2 Basen) – en oversigt over godt 100 orkestre, som henvender sig til børn og unge.

Basen præsenterer også ordninger med skolekoncerter, kompositionsprojekter osv., og man kan downloade koncertrelateret undervisningsmateriale.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.emu.dk

EMU *Danmarks Undervisningsportal* rummer information, inspiration og materialer – bl.a. inde for musikfaget – til lærere, pædagoger og elever. Undervisningsministeriet og UNI-C står bag portalen.

www.musikformidling.dk

Et nationalt forum for formidling af musik og erfaringsudveksling. Under opbygning.

www.boernemusik.dk

Hjemmeside om børnemusik med oplysninger om udgivelser og kunstnere, arrangementskalender samt links til forhandlere af børnemusik. Hjemmesiden er drevet i privat regi.

www.funkyfrida.dk

Funky Frida er et musikalsk børnebibliotek på nettet under dotbot.dk. Her har børn adgang til at lytte til og skabe musik inden for alle genrer. Med musikvideomaskinen *MuzArt* kan man desuden ska-

be sin egen musikfortælling. Støttet af Biblioteksstyrelsen.

www.dr.dk/musx

Et musikeksperimentarium på nettet til de 6-12 årige og deres forældre, med musikalske, interaktive universer, spil og øvelser.

www.musikbibliotek.dk

De danske musikbibliotekers hjemmeside, hvor man kan søge efter musik i alle genrer og finde musikanbefalinger, artikler og nyheder.

www.kultunaut.dk

Elektronisk kulturguide med mulighed for at søge i genrer som musik, efter geografiske områder og på datoer og i afgrænsede perioder.

www.amtscentre.dk

Man kan søge råd og vejledning hos det lokale *Amtscenter for Undervisning/CVU* (det kommende *Undervisningscenter*).

Elever prøver kræfter med musikkomposition

To klasser fra Århus Kommune fik i 2005 mulighed for at komponere deres egen musik med hjælp fra musikere fra Århus Sinfonietta og komponisten Mogens Christensen. Forløbet bestod af en inspirationsdag, tre dage med musikerbesøg i klasserne, generalprøve, koncert med børnenes værk og koncert med Sinfoniettaen.

”Det var vildt sjovt, vi arbejdede enormt godt sammen, og det er interessant at opleve, at underlige lyde kan lyde godt, selvom man ikke tror det”, konkluderede eleverne i deres evaluering.

Musikkompositionsprojektet blev udviklet af de involverede parter i samarbejde med *LMS – Levende Musik i Skolen*, der også har støttet det økonomisk med penge fra sin pulje til Kreative Musikalske Processer.

Få flere oplysninger hos LMS på tlf. 86 19 45 70 / lms@mail.dk / www.lms.dk

SCENEKUNST

Teater, opera, dans, performance og cirkus

Flere og flere børn får mulighed for at komme i teatret og møde den professionelle scenekunst. I dag findes der cirka 100 turnerende børneteatergrupper i Danmark og 50 små scener, og de mange grupper, egensteatre og små storbyteatre giver børn gode muligheder for at se teater i deres lokalområde.

Som et nyt tiltag har Danmark desuden fået sit første Statsensemble for børneteater *Corona La Balance*, som i 2005-2008 er udnævnt til statsensemble og spiller både stationært og på turné.

Teaterforestillinger, operaer og danseforestillinger for børn og unge opføres også på Det Kongelige Teater, Landsdelsscenerne i Århus, Odense og Aalborg, Det Danske Teater, Den Jyske Opera samt flere af teatrene under Københavns Teater.

Refusionsordningen

Staten refunderer 50 procent af kommunernes udgifter, når de køber forestillinger af børneteatre og opsøgende teatre, som er godkendt af staten. Det betyder i praksis, at når f.eks. en skole eller en børnehave køber en refusionsgodkendt teaterforestilling, betaler staten halvdelen af forestillingens pris eks. moms. Refusionen udbetales altid til kommunen, ikke til den arrangerende institution. Ordningen administreres af *Kunststyrelsen*. Se kontaktnfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

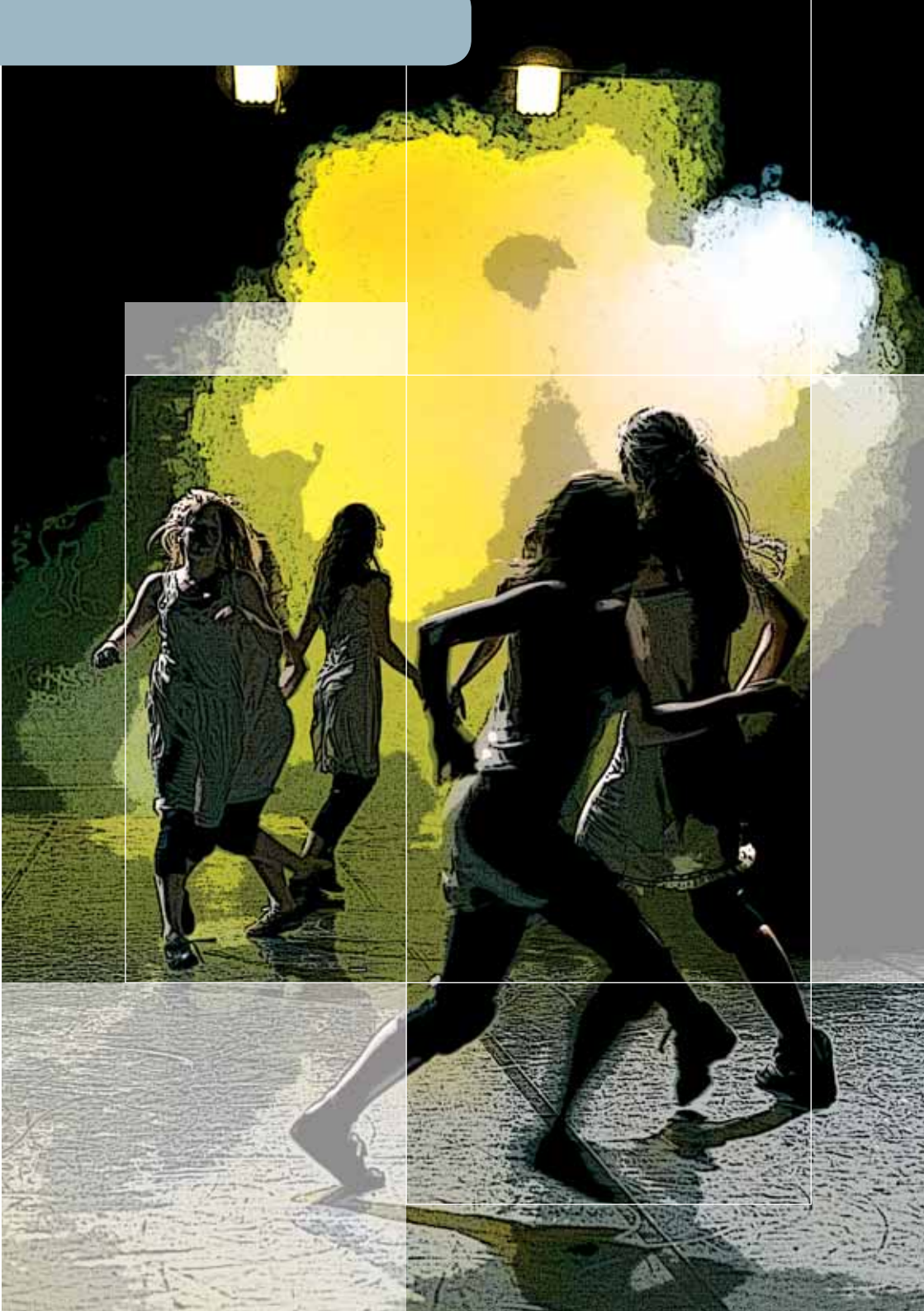
Formidling af teater

Teatercentrum formidler informationer om de teatre, som spiller for børn og unge. Se kontaktnfo under *Råd, vejledning og tilbud*. Teatercentrum udgiver også *Børneteateravisen* fire gange om året samt *Den røde brochure* i april hvert år. Den røde brochure er en oversigt over professionelle danske teatre og børneteatre, som tilbyder opsøgende og/eller stationære teaterforestillinger for børn og unge. Teatercentrum arrangerer desuden en årlig teaterfestival for børn og unge (se nedenfor).

På Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk kan man under *Kunstnere og scener* finde information om landets børneteater-scener, turnerende teatre for børn og unge, teatre for voksne med tilbud til børn og børnefamilier samt børneteaterfestivaler.

Teaterfestivaler

Hvert år i april måned inviterer *Festival - Teater for børn og unge* over 100 professionelle børne- og ungdomsteatre fra hele landet til at medvirke i Danmarks største børne- og ungdomsteaterfestival, der finder sted i en udvalgt værtskommune. I løbet af en uge opfører teatrene 150 gratis forestillinger - i dagtimerne lukkede forestillinger for børn fra 1½ til 16 år på værtskommunens institutioner og skoler, og i eftermiddags- og aftentimerne samt i weekenden åbne forestillinger for alle interesserede børn, unge og forældre. Fe-

stivalen er arrangeret af *Teatercentrum* i samarbejde med værtskommunen. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Horsens Børneteaterfestival finder hvert år sted i den tredje weekend i september, hvor 55 børneteatre opfører 150 forestillinger. Der er gratis adgang for alle til forestillingerne, men billetter skal bestilles på forhånd. Festivalen arrangeres af Horsens Kommune, Kultur- og fritidsforvaltningen. Se under *Info-søgning*.

Formidling af dans

Dans som en kunstnerisk udtryksform er en genre, der har udviklet sig meget de senere år. Flere dansegrupper inden for den moderne dans har f.eks. taget forestillinger for børn og unge på deres repertoire, og enkelte grupper tilbyder værkstedsforløb i tilknytning til forestillingerne.

Dansens Hus har bidraget til udviklingen af dans for og med børn og unge. Huset arrangerer danseprojekter af vidt forskellig

karakter for børn og har desuden to *danseskonsulenter* i henholdsvis København og Århus. Lærere og pædagoger kan få råd og vejledning hos konsulenterne, hvis man overvejer at lave et danseprojekt i skolen eller SFOen. Dansens Hus' projekter kan skræddersyes til den enkelte institution, hvis man har særlige ønsker. Kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Cirkus

Cirkus og gøgl er kulturformer, som ofte indgår, især i SFO'erne. Børnekulturens Netværk arbejder i øjeblikket på at undersøge, hvordan skoler og SFO kan få bedre mulighed for at møde professionelle cirkusartister og gøglere. Det er målet, at cirkus og gøgl skal indgå på lige fod med øvrige tilbud inden for de mere etablerede kulturområder. Der findes mere information om området på Børnekulturportalen, www.boernogkultur.dk, under *Leg og bevægelse* → *Cirkus og gøgl*, ligesom der også er hjælp at hente på en række hjemmesider. Se under *Info-søgning*.

Råd, vejledning og tilbud

Teatercentrum

Axeitorv 12, Bygn. D
1609 København V
Tlf. 35 30 44 00
info@teatercentrum.dk
www.teatercentrum.dk

Teatercentrum er en institution under Kulturministeriet, som formidler information om de teatre, der spiller for børn og unge. *Teatercentrum* kan hjælpe med oplysninger om turnerende teater og de små scener, om refusionsgodkendte forestillinger og refusionsordningen, om praktiske forhold omkring det at arrangere teaterforestillinger samt om den årlige teaterfestival for børn og unge.

Corona La Balance - Statsensemble for børneteater

Corona La Balance i Smedehallen
Kastanie Allé 14
2720 Vanløse
Tlf. 38 79 28 22
post@corona-la-balance.dk
www.corona-la-balance.dk

Corona La Balance er et samarbejde mellem Corona Danseteater og Theater La Balance, der i perioden 2005-2008 er udnævnt til Danmarks første Statsensemble for børneteater. Corona La Balance skaber udfordrende og vedkommende forestillinger, der møder publikum i øjenhøjde.

Dansens Hus

Hørsholmsgade 20
2200 København N

Tlf. 35 86 86 00
dansenshus@dansenshus.dk
www.dansenshus.dk

Dansens Hus er skabt til det moderne dansemiljø i Danmark. Huset arrangerer danseprojekter af vidt forskellig karakter for børn og unge, og husets dansekonsulenter i København og Århus arbejder op-søgende og samarbejder med amter og kommuner. Vil man lave et danseprojekt i skolen, kan man få råd og vejledning hos konsulenterne.

Dansekonsulent / Århus

Ulla Gad
Vester Allé 3 C
8000 Århus C
Tlf. 86 19 78 96
ulla@dansenshus.dk

Dansekonsulent / København

Anna Katrine Korning
Hørsholmsgade 20, 3. sal
2200 København N.
Tlf. 35 86 86 16
annakatrine@dansenshus.dk

Kunststyrelsen / Scenekunstcentret

H.C. Andersen Boulevard 2
1553 København V
Tlf. 33 74 45 00
scenekunst@kunststyrelsen.dk
www.kunststyrelsen.dk

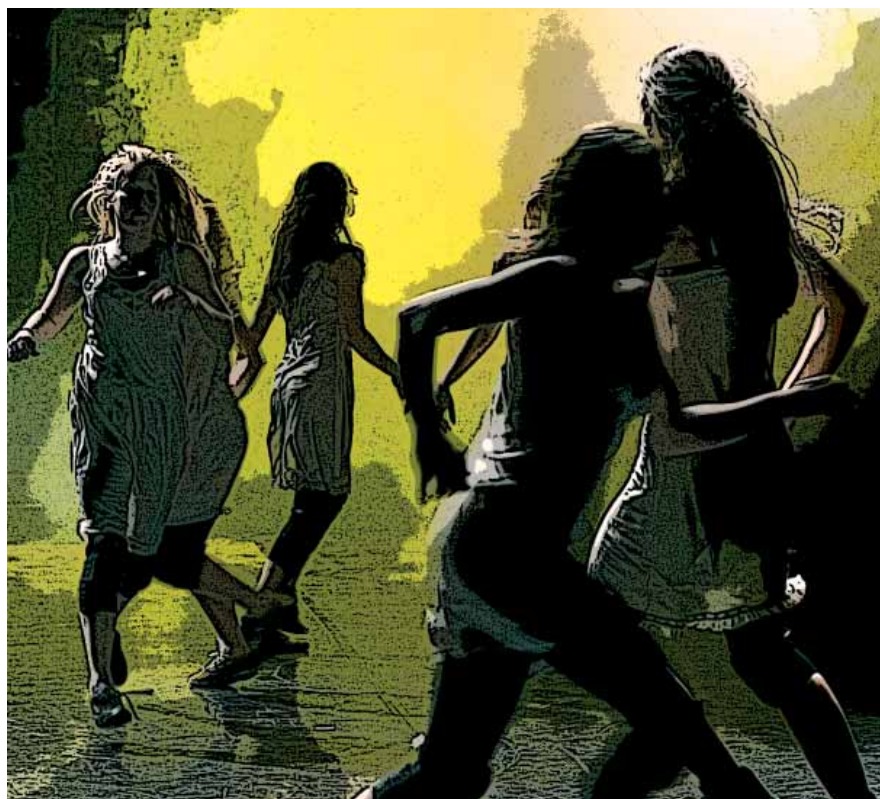
Scenekunstcentret er en del af Kunstrådet. Rådets formål er blandt andet at fremme formidlingen af kunst inden for områderne scenekunst, litteratur, billed-

kunst og musik. Til hvert af de fire områder er der knyttet et fagudvalg. Kunstrådet og fagudvalgene yder støtte til kunstneriske formål, herunder til formål, der fremgår af musikloven, litteraturloven, teaterloven og billedkunstloven.

Scenekunstudvalget yder drifts-, turné og projektstøtte mm. til professionelle børne- og ungdomsteatre. Refusionsudvalget, der er nedsat af Kulturministeriet, har til opgave at godkende, hvilke forestillinger af børneteater og opsøgende teater, kommunerne kan opnå købsrefusion af.

Kunststyrelsen er sekretariat for Kunstrådet og Refusionsudvalget samt administrerer en række kunststøtteordninger for Kulturministeriet, herunder den statslige støtte til institutionsteatre, egnsteatre, små storbyteatre og købsrefusionsordningen.

Gennem Kunstrådets *Huskunstnerordning* kan skoler og institutioner også søge støtte til at ansætte kunstnere som gæstelærere. Læs mere om ordningen i kapitel 3. Kunstrådet har desuden oprettet en pulje til forsøg med kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links om formidling og institutioner under menupunktet *Teater og dans* samt under *Leg og bevægelse* → *Cirkus og gøgl*.

www.teatercentrum.dk

På *Teatercentrums* hjemmeside kan man få information om teater for børn og unge. Man kan også downloade *Den Røde Brochure* – en oversigt over professionelle danske teatre, der tilbyder opsøgende og/eller stationære teaterforestillinger for børn og unge.

www.proscenium.dk

På de danske teatres netportal kan man udover relevante links finde artikler og kalenderstof og tilmelde sig nyhedsbrev. Proscenium redigeres af et udvalg under Børneteatersammenslutningen og Foreningen af Små Teatre.

www.kgl-teater.dk

Det Kongelige Teater opfører skuespil, balletforestillinger og opera for børn og unge i alderen 5-18 år. *Det Kongelige Teater* opfører også familieforestillinger. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.aarhusteater.dk

Aarhus Teaters Skolescene tilbyder en række teater- og danseforestillinger til børn og unge i alle aldre. Skolescenen har både dag og aftenforestillinger. Jysk Skolescene er en forening, der ønsker at fremme skoleungdommens interesse for teater ved at fungere som bindeled

mellem teaterinteresserede elever og teatrene. Foreningen består af jyske undervisningsinstitutioner, Børneteateret Fikluren og Aarhus Teater. Få flere informationer på hjemmesiden

www.aalborg-teater.dk

Aalborg Teaters skolescene opfører forestillinger for børn og unge. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.odenseteater.dk

Odense Teater opfører forestillinger for skoler, børn og unge samt familier. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.detdansketeater.dk

Det Danske Teater opfører familieforestillinger. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.jyske-opera.dk

Den Jyske Opera opfører operaer for børn og unge. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.operama.dk

Operama er et selvstændigt netværk, som er tilknyttet Den Jyske Opera. Formålet med netværket er at inspirere unge til at gå i operaen og at give unge operainteresserede mulighed for at møde andre, der interesserer sig for opera. Få flere informationer på hjemmesiden.

www.folketeatret.dk

På *Folketeatrets* hjemmeside kan man finde oplysninger om teatrets familieforestillinger.

www.bettynansen.dk

På *Betty Nansen-teatrets* hjemmeside kan man finde oplysninger om Edison-scenens multikulturelle ungdomsforestillinger.

www.unima.dk

På den internationale marionetdukkesammenslutning *UNIMAs* danske hjemmeside kan man få information om teatre, der spiller med marionetdukker.

www.boerneteteaterfestival.horsens.dk

Information om *Horsens Børneteaterfestival*, der finder sted hvert år den tredje weekend i september.

www.dats.dk

Dansk Amatør Samvirkes hjemmeside rummer information om dramaskoler, rollespil og amatørteater, hvor børn kan medvirke aktivt i forestillingerne.

www.dansiuddannelse.dk

Dans i uddannelse er et samlingspunkt for alle, der arbejder med at udbrede dans som kunstart til børn og unge. Mere information på hjemmesiden.

www.cirkus-dk.dk

Privat hjemmeside med fakta og links til danske cirkuser.

www.cirkuskandinavia.dk

Hjemmeside med fakta og links til nordiske cirkuser.

www.emu.dk

EMU Danmarks Undervisningsportal rummer information, inspiration og materialer – bl.a. inden for drama og cirkus (tværfagligt) – til lærere, pædagoger og elever. Undervisningsministeriet og UNIC står bag portalen.

Stands og dans – i skolen

Dansens Hus står bag et særligt dansetilbud til skoler: Stands og dans, som er en workshop med to professionelle dansere, Thomas Andreasen og Anita Bødker.

Når de besøger skolen, indleder de med den lille danseforestilling Twins, en pardans i to kostumer, som er syet sammen. Efter forestillingen taler danserne med børnene om, hvad de lige har set. Hvordan kan det lade sig gøre at danse helt ens? Har nogen af børnene set moderne dans før? Danser nogle af børnene selv? Danserne fortæller også om, hvordan det er at være professionelle dansere.

Derefter er det børnenes tur til at danse, hvor eleverne skal prøve nogle af de samme trin, de lige har set danserne tage, men de bliver også opfordret til selv at byde ind med nye måder at udtrykke sig på. Undervisningen foregår i to grupper – Thomas Andreasen har tit stor succes med at undervise et rent drengehold.

Til sidst opfører eleverne deres egne små dansesekvenser for hinanden.

Få flere oplysninger på www.dansenshus.dk, hos dansekonsulent Anna Katrine Korning Tlf.: 35 86 86 16 / annakatrine@dansenshus.dk eller hos dansekonsulent Ulla Gad, Tlf. 86 19 78 96 / ulla@dansenshus.dk.

BIBLIOTEKER

Alle børn og unge i Danmark har adgang til folkebiblioteket og dets særlige tilbud til børn og unge om at låne eller bruge et bredt udvalg af medier: bøger, tegneserier, musik, computer-spil og film. Børnebiblioteket har også hjemmesider på nettet – blandt andet via portalerne *DotBot* og *Spørg Olivia*, hvor børn f.eks. kan møde Funky Frida, Container Connie og Kløge Åge, der formidler musik, litteratur, online spøgetjenester, netguides og meget mere.

Børnekultur på biblioteket

Bibliotekerne har en helt særlig position inden for børnekulturen, fordi de har mange års erfaring med at formidle kultur til børn, samtidig med at de når ud til børn over alt i landet, takket været deres store geografiske udbredelse. Derfor er børnebibliotekerne mange steder en lokal krumtap i arbejdet med børn og kultur - de deltager i mange og meget forskelligartede projekter sammen med skoler og skolebiblioteker, fritidsordninger, daginstitutioner, foreninger og kulturelle institutioner som museer og teatre. Bibliotekerne tilbyder desuden en bred vifte af arrangementer for børn og deres familier i fritiden og i ferier, og en del folkebiblioteker har særlige aktiviteter for børn med anden etnisk baggrund.

Samarbejde på tværs af skole og bibliotek

Mulighederne for et samarbejde mellem folkebiblioteket og skolen, skolebiblioteket eller fritidsordningen er næsten uendelige. Man kan f.eks. gå sammen om at

arrangere forfatterbesøg, workshops med forfattere eller illustratorer. Eller man kan sammen etablere forfatterskoler eller læseklubber, hvor børn anmelder bøger for hinanden og offentliggør deres tekster på børnebibliotekets opslagstavle eller hjemmeside.

Biblioteket kan også skaffe materialer og lave særlige emnekasser og litteraturlister til undervisningsforløb, og bibliotekaren kommer gerne ud på skolen til en snak om bøger. Man kan også samarbejde om projekter og nye tiltag for særlige grupper som f.eks. læsesvage børn, og man kan arrangere fælles temadage for bibliotekarere, lærere og pædagoger.

Skoler og biblioteker kan søge om tilskud til projekter via *Huskunstnerordningen* (se kapitel 3 side 12), *Udviklingspuljen for skole- og folkebiblioteker* og *Læselystkampagnen*.

Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker

Lokale skolebiblioteker og folkebiblioteker har mulighed for få støtte til projekter, hvor de prøver nye former for samarbejde af. Støtten uddeles via Biblioteksstyrelsens udviklingspulje for folke- og skolebiblioteker. Læs vejledningen for ansøgere på www.bs.dk/publikationer/vejledninger/15/index.htm

Biblioteksstyrelsen arbejder i øjeblikket med at udvikle bibliotekernes rolle i det børnekulturelle arbejde, med at udvikle

nye koncepter for fremtidens børnebibliotek og med at udvide samarbejde mellem folke- og skolebiblioteker, med særligt fokus på at udvikle skolebibliotekerne til pædagogiske servicecentre.

Kommunernes Skolebiblioteksforening

Kommunernes Skolebiblioteksforening arbejder for velfungerende skolebiblioteker, prisbillige undervisningsmidler, børne- og ungdomsbøger af høj kvalitet og formidling af kulturelle værdier til skolens børn og unge. Foreningen kan kontaktes for samarbejdsmuligheder og udveksling af erfaringer og ideer på skolebiblioteksområdet. Kontaktinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Råd, vejledning og tilbud

Biblioteksstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2

1553 København V

Tlf. 33 73 33 73

bs@bs.dk

www.bs.dk

Kontaktperson:

Anna Enemark

Tlf. 33 73 33 57

aeb@bs.dk

Biblioteksstyrelsen er statens centrale organ på biblioteksområdet, og børn og unge er et af Biblioteksstyrelsens særligt prioriterede områder. Styrelsen gør en særlig indsats for at udvikle børnebibliotekernes tilbud og samarbejdsmuligheder med bl.a. skoler og institutioner.

Skolebiblioteker og folkebiblioteker kan søge om støtte til samarbejdsprojekter hos Biblioteksstyrelsens Udviklingspulje. Biblioteksstyrelsen er også tovholder for *Læselystkampagnen*.

Kommunernes

Skolebiblioteksforening

København:

Åboulevard 5, 2. th.

1635 København V

Tlf. 33 11 13 91

ksbf@ksbf.dk

www.ksbf.dk

Viborg:

Farvervej 1, 1.

8800 Viborg

Tlf. 87 25 89 88 / 26 15 47 40

kg@ksbf.dk

www.ksbf.dk

Kommunernes Skolebiblioteksforenings formål er blandt andet at styrke samarbejdet og udvekslingen af erfaringer og ideer inden for skolebiblioteksområdet, lokalt, regionalt og på landsplan. Medlemmerne er kommuner, institutioner, foreninger, virksomheder og enkeltpersoner, der interesserer sig for foreningens arbejde.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links til formidling og organisation under menupunktet *Litteratur og biblioteker*.

www.bibliotek.dk

Bibliotek.dk er de danske offentlige bibliotekers fælles database over deres materialer. Dvs. bøger, musikcd'er, film-dvd'er osv. Databasen giver mulighed for at søge på emner som børnekultur og efter særskilte materialer som billedbøger og børnebøger. Materialer kan bestilles online døgnet rundt og afhentes på det lokale bibliotek.

www.biblioteksvagten.dk

Biblioteksvagten er en gratis spørgetjeneste på nettet, der giver svar på alle de spørgsmål, man kan stille til en bibliotekar – dog ikke fuldstændige litteratursøgninger eller omfattende emnefore-spørgsler.

www.dotbot.dk

DotBot er de danske folkebibliotekers fælles hjemmeside for børn, der skaber et virtuelt møde mellem barn og bog, bibliotekar og forfatter. På *DotBot* findes også *BogKidz*, hvor børn og bibliotekarer anmelder børnebøger. Målgruppen er børnebibliotekets brugere fra 0-14 år.

www.spoergolivia.dk

Spørg Olivia er en interaktiv spørgetjeneste på nettet, som folkebiblioteket har lavet i samarbejde med DR. Den fælles vision er at forbedre og udvikle børns ad-

gang til information, og kernen i *Spørg Olivia* er selve spørgetjenesten, som består af *Spørg på mail*, *Spørg online* og *Olivias svar*. Målgruppen er alle, dog især børn i alderen 8-14 år.

www.dr.dk/skrivdigind

Skriv dig ind er en interaktiv fortællestafet for og af børn, udviklet af DR med støtte fra Læselystkampagnen. På hjemmesiden findes også undervisningsmateriale til skoler. Målgruppen er primært de 8-12 årige. Ældre børn kan dog også være med.

www.dr.dk/orla

Orla-Prisen er den eneste bogpris i Danmark, hvor børn og unge selv vælger, hvilke forfattere og tegnere, der skal hædres for årets bedste bøger og tegneserier. På hjemmesiden er der mulighed for at læse og høre uddrag fra bøgerne, anmelde dem eller skrive en historie selv. Bag *Orla-prisen* står DR og Læselystkampagnen. Målgruppen er de 4-14 årige.

MUSEER OG ARKIVER

Danmark har mere end 300 kulturhistoriske museer, kunstmuseer, naturhistoriske museer og science centre. 152 af museerne er statslige eller statsanerkendte og er derfor forpligtet til at formidle værker og samlinger til børn og unge.

Ifølge Museumsloven skal de medvirke til at gøre kulturarven nærværende for børn og unge – i samspil med Folkeskoleloven og de øvrige målsætninger på uddannelsesområdet og det børne- og ungdomspolitiske område.

Museumsloven giver elever gratis adgang til de statsanerkendte museer i forbindelse med undervisning, og siden 1. januar 2006 har børn og unge under 18 år også gratis adgang i fritiden. På Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst har voksne gratis adgang til de permanente udstillinger.

Museerne tager imod

Et museumsbesøg kan give børn og unge unikke oplevelser og særlig viden om kunst, kultur og natur i fortid og nutid. De lærerige oplevelser gør museer til populære udflugtsmål for skoler, børneinstitutioner og familier, og de danske museer har en lang tradition for at lave arrangementer og udstillinger, som henvender sig særligt til børn og unge. De fleste museer tilbyder f.eks. rundvisninger og andre formidlingsaktiviteter for skoler, og mange museer har udviklet undervisningsmaterialer til besøgende skoler. Stadig flere museer udvikler desuden digital formidling

til børn og unge, tit i samspil med skoler. På den måde er det muligt for klassen at forberede museumsbesøget hjemmefra og følge op på det bagefter.

En række museer har desuden etableret særlige børnemuseer med udstillingsrum og værksteder. På Danske Museer Online, www.dmo1.dk, kan man søge og finde alle landets statslige og statsanerkendte museer. Det enkelte museum kan kontaktes for oplysninger om særlige tilbud til børn.

Skoletjenester

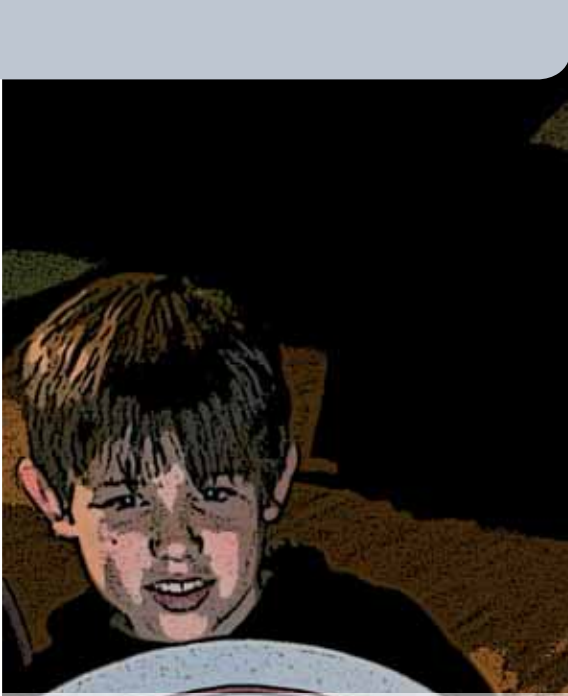
Mange af landets kunstmuseer har oprettet skoletjenester, som er knyttet til deres faste samlinger eller skiftende udstillinger.

På Sjælland og øerne samarbejder museer og kulturinstitutioner med *Skoletjenesten*, hvor man kan få et overblik over den brede vifte af aktiviteter, museernes og kulturinstitutionernes skoletjenester tilbyder: Oplæg, omvisninger, forskellige former for workshops og undervisningsmaterialer, som kan rekvireres og benyttes ude på skolerne før og efter besøget.

Skoletjenesten kan kontaktes for vejledning og information om hvilke museer og kulturinstitutioner, der har undervisnings-tilbud. Kontakinfo findes under *Råd, vejledning og tilbud*.

Historiens Dag i hele landet

Historiens Dag er en festdag for kulturarven og en appetitvækker, som skal pirre

børn og voksnes nysgerrighed og inspirere dem til også at gå ombord i kulturarven de øvrige 364 dage om året.

Historiens dag fejres over hele landet med skiftende temaer fra år til år, der alle sætter fokus på børn og historie. Bag aktiviteterne står lokale kræfter som museer, biblioteker, arkiver og foreninger. Kulturarvsstyrelsen koordinerer aktiviteterne og støtter arrangørerne med vejledning og økonomisk tilskud til markedsføring. Se kontaktinfo under *Råd, vejledning og tilbud*.

Kulturhistorie på nettet

I 2006 har Kulturministeriet og Undervisningsministeriet taget initiativ til *e-museum.dk* - en undervisningsportal, hvor lærere og elever kan downloade undervisningsmaterialer og gå på opdagelse og søge viden i samlinger og udstillinger på de danske museer og science centre. Man kan f.eks. søge efter temaer, geografi og materialer fra lokalområdet eller regionen. Eleverne kan desuden anmelde undervisningsmaterialerne og uddele stjerner.

På *Kulturjagt.dk* får børn i 3.-5. klasse i Gentofte Kommune mulighed for at opleve den lokale historie på nye måder. Børnene

præsenteres for den professionelle fortolkning af kulturarven og får lejlighed til at fortælle deres egne historier om lokalområdet. *Kulturjagt.dk* er flagskibet i kommunens udviklingsprojekt om formidling af den lokale kulturarv for børn. Med afsæt i Gentofte-projektet skal der udvikles nye modeller for formidling af lokal kulturarv til børn, så erfaringerne kan bruges i projekter andre steder i landet.

Mere information om digital formidling af kulturarv til børn i forskellige aldersgrupper findes på [www.kuas.dk/kulturarven/Børn og kulturarv/formidling til børn/](http://www.kuas.dk/kulturarven/Børn%20og%20kulturarv/formidling%20til%20børn/) under menupunktet *På internettet*. Alle projekterne støttes af Kulturarvsstyrelsen.

Landsarkiverne

Landsarkiverne er Danmarks regionale arkiver, hvor man kan finde et hav af oplysninger om politi, domstole, kommuner og andre myndigheder, eller søge efter sine forfædre i kirkebøger, lægdsruller og folketællinger. Landsarkiverne hører under Statens Arkiver, som også omfatter Rigsarkivet. De fire landsarkiver er fordelt med to, som dækker Jylland, og et på Fyn, og et for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm. Flere oplysninger fås ved at søge på 'landsarkiverne' på www.danmark.dk.

Råd, vejledning og tilbud

Skoletjenesten

Artillerivej 126, 5. sal
2300 København S
Tlf. 32 68 73 50
skoletj@skoletjenesten.dk
www.skoletjenesten.dk

Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution, der udvikler og tilbyder fagligt og pædagogisk tilrettelagte undervisningstilbud i samarbejde med museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster. Skoletjenestens undervisningstilbud omfatter bl.a. arkitektur, billedkunst, design, film og medier, historie, kulturhistorie, naturvidenskab, musik, teater og dans.

Historiens Dag

Kulturarvsstyrelsen
Slotsholmsgade 1
1216 København K
Tlf. 72 26 51 00

Efter 20. nov. 2006:

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Kontaktperson:

Projektkoordinator Gitte Lildholdt
Tlf. 33 74 51 00
gli@kuas.dk
www.historiensdag.dk
www.kulturarv.dk/historiensdag

Historiens Dag er en årligt tilbagevendende begivenhed foreløbigt frem til 2008. Hvert år har sit særlige tema, alle med fokus på børn i historien.

Kulturjagt.dk / Gentofte

Gentofte Bibliotekerne

Kontaktperson:

Projektleder Mette Henriksen
Tlf. 39 48 75 81
mette@gentofte.bibnet.dk
www.kulturjagt.dk

Kulturjagt.dk er et formidlingsværktøj på internettet, der giver børn i 3.-5. klasse i Gentofte Kommune mulighed for at opleve den lokale historie på nye spændende måder.

Organisationen Danske Museer

Vartov
Farvergade 27D
1463 København K
Tlf. 49 14 39 66
info@dkmuseer.dk
www.dkmuseer.dk

Organisationen Danske Museer (ODM) er en interesseorganisation for 196 danske museer inden for kunst og kultur- og naturhistorie. ODM arbejder blandt andet for at fremme dansk museums væsens interesser og formidle museale anliggender til offentligheden. Herunder til skoler og institutioner.

Kulturarvsstyrelsen

Slotsholmsgade 1
1216 København K
Tlf. 72 26 51 00

Efter 20. nov. 2006:

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Tlf. 33 74 51 00

kuas@kuas.dk

www.kuas.dk

Kontaktperson:

Charlotte Hansen

chn@kuas.dk

Kulturarvsstyrelsen har ansvaret for at sikre og formidle vores materielle kulturarv til alle borgere. Det vil sige de mange menneskeskabte, historiske genstande, som er med til at skabe vores fælles

erindring, fra bygninger, fortidsminder og kunstværker til kuriøse hverdagsting. Styrelsen gør en særlig indsats for at børn og unge skal opleve formidlingen af kulturarven som vedkommende, og at der sker en fortsat udvikling af kulturarvens potentiale som tema i undervisningen i folkeskolen og gymnasiet. Indsatsen sker i et tæt samarbejde med de statslige og statsanerkendte museer og Undervisningsministeriet.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde nyheder og relevante links til formidling og institutioner under menupunktet *Kulturarv og museer*.

www.e-museum.dk

Undervisningsportal, der giver lærere og elever adgang til alle de undervisningsmaterialer, som danske museer og science-centre stiller til rådighed. *e-museum.dk* er udviklet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

www.skoletjenesten.dk

Her kan man få information om undervisningstilbud og pædagogiske aktiviteter til børn og unge på de museer og kulturinstitutioner på Sjælland og Lolland-Falster, der samarbejder med *Skoletjenesten*.

www.dmo1.dk

På *Dmo1* (Danske Museer Online) kan man besøge alle landets statslige og stats-

anerkendte museer og opleve genstande og værker fra deres samlinger via fotos og fortællinger. Man kan søge på emner, specifikke samlinger, geografi og finde praktiske oplysninger om de enkelte museer.

www.mik.dk

Mik (Museerne i København) er en fælles portal for museerne i Storkøbenhavn, som giver overblik, information og inspiration til nye kulturoplevelser i hovedstadsområdet. Man kan bl.a. søge efter forskellige udstillinger og arrangementer, og man kan finde præsentationer af de museer, som samarbejder med *Skoletjenesten* og se deres aktuelle undervisningstilbud.

www.kultunaut.dk

Elektronisk kulturguide med mulighed for at søge inden for kunstgenrer, formidlingsformer (f.eks. udstilling), geografiske områder og bestemte datoer eller perioder.

www.emu.dk

EMU Danmarks Undervisningsportal rummer information, inspiration og materialer – bl.a. om kulturhistorie – til lærere, pædagoger og elever. Undervisningsministeriet og UNI-C står bag portalen.

www.industriekultur.dk

Industri Kultur 07 er et formidlingsprojekt i forbindelse med Industriekulturens år 2007, som tilbyder særlige aktiviteter og

undervisningsmaterialer til børn og unge. På hjemmesiden kan man læse mere om aktuelle aktiviteter.

www.kulturjagt.dk

Et formidlingsværktøj på internettet til inspiration. *Kulturjagten* giver børn i 3.-5. klasse i Gentofte Kommune mulighed for at opleve den lokale historie på nye måder.

Historisk værksted og sejlads på Vikingskibsmuseet

På Vikingskibsmuseet i Roskilde kan elever fra 4. klasse og opefter få en særlig oplevelse med dansk kulturhistorie. Museet inviterer på to timers værkstedundervisning og efterfølgende sejlads på Roskilde Fjord. På værkstedet får elevernes indblik i bygningen af et vikingskib. De er med til at kløve friskfældet egetræ og fremstiller med økse en snelle – det mindste element på et vikingskib – mens ”Reblæggerne” arbejder med vikingskibets sejl og tovværk og lærer at lave håndlagt lindebasttov. Værkstederne er en blanding af praksis og teori. Eleverne får sat ord og begreber på de elementer, de hver især skal fremstille.

Sejlads på Fjorden er en naturlig forlængelse af værkstedetsbesøget. Eleverne på vandet ser tovet og snellen i en samlet kontekst – og i funktion. De skal samarbejde om at få sejlet til at fungere, så skibet sejler på bedste vis. Eleverne prøver selv skipperollen og får indblik i, hvor vigtigt det er at have overblik over bådens tekniske muligheder og funktioner – og ikke mindst: at alle mand ombord er vigtige.

Få flere oplysninger på Vikingskibsmuseet, Marie Louise Krogh-Nielsen på tlf. 46 30 02 54 / mkn@vikingskibsmuseet.dk.

5. Valg af kunstner

Lærere og pædagoger har forskellige muligheder for at danne sig et overblik over, hvilke kunstnere, skolen eller SFO'en kan samarbejde med i forbindelse med et kunstprojekt, og hvordan man finder frem til vedkommende.

Både i dette kapitel og på Børnekulturportalen, www.boernogkultur.dk kan man finde links til forskellige relevante oversigter og kunstnerdatabaser, både lokale og landsdækkende.

Vil skolen søge midler til at ansætte en kunstner som gæstelærer via *Huskunstnerordningen*, kan man på en nem og overskuelig måde søge efter professionelle kunstnere i Huskunstnerdatabasen www.huskunstner.boernogkultur.dk. Alle kunstnere i databasen er godkendt som huskunstnere af Kunstrådet.

Man kan også søge inden for de forskellige kunstarter – dels via databaser på nettet, dels via de forskellige kunstarters faglige organisationer. I mange tilfælde kan man også få hjælp ved at kontakte de kompetencecentre, som er listet under *Råd, vejledning og tilbud* i kapitel 4.

Billedkunst

Billedkunstnernes Forbund

Vingårdstræde 21
1070 København K
Tlf. 33 12 81 70
bkf@bkf.dk
www.bkf.dk

Kontaktperson:

Vibeke Rostrup Boysen

På Billedkunstnernes Forbunds hjemmeside findes en oversigt over foreningens 800 medlemmer. Kontakt forbundets sekretariat for oplysninger om, hvilke kunstnere der er interesserede i at arbejde med børn.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over godkendte kunstnere til Huskunstnerordningen findes efter 1. november 2006 på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Kunstdk.dk

Database over danske billedkunstnere, som Billedkunstcenteret/Kunststyrelsen står bag.

Børnekulturportalen

Relevante oversigter og links til kunstnerdatabaser findes på www.boernogkultur.dk under *Billede og form* → *Kunstnere og udannelse*.

Film og medier

Dansk Skuespillerforbund

Sankt Knuds Vej 26
1903 Frederiksberg C
Tlf. 33 24 22 00
www.skuespillerforbundet.dk

Kontaktperson:

Henrik Petersen
hp@skuespillerforbundet.dk

Dansk Skuespillerforbund (DSF) er den faglige organisation for skuespillere, operasangere, dansere og koreografer. Ved personlig henvendelse til DSF's sekretariat kan man blive henvist til en skuespiller, der matcher ens behov.

Danske Filminstruktører

Vermundsgade 19, 2.
2100 København K
Tlf. 35 83 80 05
mail@filmdir.dk
www.filmdir.dk

Kontaktperson:

Sandra Piras / Bibi Skousen

Danske Filminstruktører (DF) er sammenslutning af Film-, TV- og Video-instruktører i Danmark. Ved personlig henvendelse til sekretariat, kan man blive henvist til en instruktør, der matcher ens behov.

Sammenslutningen af Danske Scenografer

Kongens Nytorv 21
Baghuset 3. sal
1050 København K
Tlf. 33 14 33 55
www.scenograf.dk

Kontaktperson:

Jacob Pelech
sds@scenograf.dk

Sammenslutningen af Danske Scenografer (SDS) er en fagforening for scenografer, lysdesignere, kostumedesignere m.fl. Ved personlig henvendelse til SDS's sekretariat, kan man blive henvist til en scenograf, der matcher ens behov.

Børnekulturportalen

Relevante oversigter og links til kunstnerdatabaser findes på www.boernogkultur.dk under Film og animation → Filmproduktion

Litteratur

Dansk Forfatterforening

Strandgade 6
1401 København K
Tlf. 32 95 51 00
danskforfatterforening@danskforfatterforening.dk
www.danskforfatterforening.dk

Kontaktperson:

Irene Petersen

På Dansk Forfatterforenings hjemmeside findes en alfabetisk adresseliste over foreningens medlemmer, blandt andet de danske børne- og ungdomsbogsforfattere og illustratører. Hjemmesiden har også links til danske, nordiske og internationale forfatterorganisationer.

Man kan få ideer til et forfatterbesøg ved at kontakte DFF's B&U-afdeling, tlf. 32 95 51 00.

Børnekulturportalen

Relevante oversigter og links til kunstner-

data-baser findes på www.boernogkultur.dk under *Litteratur og biblioteker* → *Forfattere, illustratører og fortællere*.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over godkendte kunstnere til Huskunstnerordningen findes efter 1. november 2006 på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Forfatternet

Webguide til nulevende danske skønlitterære forfattere for børn og voksne, som er udarbejdet af en række folkebiblioteker landet over. Guiden indeholder pt. 578 kunstnere og flere er på vej. Se www.forfatternet.dk.

Forfatterweb

Webguide til danske skønlitterære forfattere og illustratører for børn og voksne, som kun er tilgængelig på biblioteket. Guiden er udarbejdet af Dansk Biblioteks Center. Se www.forfatterweb.dk.

DotBot

DotBot – børnebibliotekernes service på nettet – har en database over børnebogsforfattere. Se www.dotbot.dk.

Aslan

Vejviser til fortællere findes på hjemmesiden www.aslan.dk.

Illustratorgruppen

På Illustratorgruppens hjemmeside findes informationer om danske illustratører, der arbejder med billedbøger. Illustratorgruppen er en del af B&U gruppen i Dansk Forfatterforening. Medlemmerne er danske illustratører med et bredt arbejdsområde,

men med billedbogen som fællesnævner. Se www.illustrator-gruppen.dk.

Musik

Dansk Musiker Forbund

Sankt Hans Torv 26
2200 København N
Tlf. 35 240 240
dmf@dmf.dk
www.dmf.dk

Kontaktperson:

Anders Laursen

Dansk Musiker Forbund (DMF) er en landsorganisation, der omfatter musikere, musikundervisere, sangere og musikteknikere. Man kan få rådgivning hos DMF's sekretariat, som også formidler kontakt til musikere, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel musiker.

Danske Populærautorer

Gråbrødretorv 16
1154 København K
Tlf. 33 12 00 85
dpa@dpa.org

Kontaktperson:

Hans Dal

Danske Populærautorer (DPA) er en faglig forening for danske komponister af og forfattere til populærmusik. Man kan få rådgivning hos DPA's sekretariat, som også formidler kontakt til kunstnere, der arbejder med børn.

Danske Sangskrivere og Komponister

Gråbrødretorv 16, 2. sal
1154 København K

Tlf. 33 12 01 09

Kontaktperson:

Trine Jück Eschen Larsen

tj1@djbf.dk

Danske Sangskrivere og komponister (DJBFA) er en forening for professionelle komponister og sangskrivere inden for jazz, rock, folkemusik og beslægtede musikgenrer. Man kan få rådgivning hos DJBFA's sekretariat, som også formidler kontakt til kunstnere, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel musiker.

Dansk Komponistforening

Gråbrødretorv 16

1154 København K

Tlf. 33 13 54 05

Kontaktperson:

John Frandsen

jf@komponistforeningen.dk

Dansk Komponistforenings medlemmer er professionelle komponister inden for klassisk musik, men foreningen har også medlemmer, der fortrinsvis arbejder i "cross-over" genrer mellem rytmisk og klassisk musik eller med elektroakustisk musik. Man kan få kontakt hos sekretariatet, som også formidler kontakt, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel komponist.

Dansk Jazzforbund

Nytorv 3, 3. sal

1450 København K

Tlf. 33 45 43 00

Kontaktperson:

Jacob Haagendal Nielsen

jh@dkjazz.dk

Dansk Jazzforbund er en non-profit interesseorganisation, der arbejder for at synliggøre, styrke og profilere dansk jazz i Danmark og i udlandet. Forbundet giver Råd, vejledning og tilbud til jazzrelaterede projekter – også med børn.

Børnekulturportalen

På Børnekulturportalen kan man finde oversigter over orkestre, der giver skolekoncerter, børnehavekoncerter, kamæleonkoncerter og karavanekoncerter. Se www.boernogkultur.dk under *Musik og sang* → *Kunstnere og orkestre* → *Koncerter for børn*.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over godkendte kunstnere til Huskunstnerordningen findes efter 1. november 2006 på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Musikformidlingen

På Musikformidlingens hjemmeside findes en landsdækkende, privat weboversigt over solister og kunstnere, som arbejder med underholdning for børn. Kunstnerne er opdelt efter genrer inden for musik, dans,

teater, klovne, gøglere og tryllekunstnere. Se www.danskmusik.com.

MB2 (Musik for Børn Basen)

På LMS – Levende Musik i Skolens hjemmeside findes en database over musikere, der henvender sig til et børnepublikum. Databaseen udbygges løbende, og oplysningerne ajourføres årligt. LMS kan kontaktes for mere information om musikere og grupper. Se www.lms.dk.

KODA Skolekontakt

KODA Skolekontakt er et tilbud til landets skoler om et gratis besøg af en komponist eller sangskriver. Bag ordningen står de tre komponistforeninger Dansk Komponist Forening, Danske Populærautorer og Danske Jazz-, Beat, og Folkemusik Autorer samt Dansk Musikforlægger Forening og KODA. Læs mere på www.koda.dk/aktiviteter/koda-skolekontakt.

Komponist- og sangskriverdatabasen

En database med medlemmer af Danske Jazz, Beat og Folkemusik Autorer (DJBFA), Danske Populær Autorer (DPA), Dansk komponist Forening (DKF) og KODA findes på www.komponister.dk.

Børnemusik i Danmark

Database over kunstnere, oplysninger om udgivelser, arrangementskalender og links til forhandlere af børnemusik findes på den private hjemmeside www.boerнемusik.dk.

Scenekunst

Teatercentrum

Axeltorv 12, Bygn. D

1609 København V

Tlf. 35 30 44 00

info@teatercentrum.dk

www.teatercentrum.dk

Teatercentrum er en institution under Kulturministeriet, som formidler information om de teatre, der spiller for børn og unge. Teatercentrum udgiver *Den Røde Brochure* – en oversigt over professionelle danske teatre, der tilbyder opsøgende og/eller stationære teaterforestillinger for børn og unge. Brochuren kan bestilles i en trykt udgave eller downloades på hjemmesiden.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører

Vermundsgade 19, 2.

2100 København K

Tlf. 35 83 80 05

info@stagedirectors.dk

www.stagedirectors.dk

Kontaktperson:

Steen Madsen

Foreningen af Danske Sceneinstruktører (FDS) er den faglige organisation for instruktører, som er uddannet på de anerkendte teaterskoler eller har en tilsvarende erfaring som instruktør. Man kan få rådgivning hos FDS's sekretariat, som også formidler kontakt, hvis man ønsker at arrangere et møde mellem børnene og en professionel sceneinstruktør.

Dansk Skuespillerforbund

Sankt Knuds Vej 26

1903 Frederiksberg C

Tlf. 33 24 22 00

www.skuespillerforbundet.dk

dsf@skuespillerforbundet.dk

Kontaktperson:

Henrik Petersen
hp@skuespillerforbundet.dk

Dansk Skuespillerforbund (DSF) er den faglige organisation for skuespillere, opera-sangere, dansere og koreografer. Henvender man sig til DSF's sekretariat, kan man blive henvist til en skuespiller, der matcher ens behov.

Sammenslutningen af Danske Scenografer

Kongens Nytorv 21
Baghuset 3. sal
1050 København K
Tlf. 33 14 33 55
www.scenograf.dk

Kontaktperson:

Jacob Pelech
sds@scenograf.dk

Sammenslutningen af Danske Scenografer (SDS) er en fagforening for scenografer, lysdesignere, kostumedesignere m.fl. Henvender man sig til SDS's sekretariat, kan man blive henvist til en scenograf, der matcher ens behov.

Børnekulturportalen

Relevante links til og oversigter over små og større scener, turnerende teatre, statsensemblet Corona la Balance samt cirkus og gøgl findes på www.boernogkultur.dk under *Teater og dans* → *Kunstnere og scener* samt under *Leg og bevægelse* → *Cirkus og gøgl*.

Huskunstnerdatabasen

Kunstrådets database over godkendte kunstnere til Huskunstnerordningen findes efter 1. november 2006 på hjemmesiden www.huskunstner.boernogkultur.dk.

Cirkus i Danmark

Fakta og links til danske cirkuser findes på den private hjemmeside www.cirkus-dk.dk.

Cirkus Skandinavien

Oversigt over kunstnernavne i nordiske cirkuser findes på hjemmesiden www.cirkusskandinavien.dk.

Dansk Artist Booking

Database over klovne og gøglere findes på hjemmesiden www.artist.dk.

Danske Hospitalsklovne

Oversigt over hospitalsklovne og de institutioner og hospitaler, som tilbyder klovne findes på hjemmesiden www.danskehospitalsklovne.dk.

Tværkünstleriske oversigter

Dansk Artist Forbund

Vendersgade 24
1363 København K
Tlf. 33 32 66 77
www.artisten.dk

Kontaktperson:

Lena Brostrøm Didriksen
lbd@artisten.dk

Dansk Artist Forbund (DAF) repræsenterer vokale og instrumentale artister inden for rock, pop, jazz, folk, rap, hiphop, vise, verdensmusik – og artister inden for klassisk

circus, nycirkus, show og variete. På Dansk Artist Forbunds hjemmeside findes en oversigt over forbundets medlemmer.

Børnekulturportalen

Lokale og landsdækkende oversigter over kunstnere, der er interesserede i at deltage i børnekulturprojekter findes på www.boernogkultur.dk under *Kunstnerkataloger*.

Arte

Entertainere for børn kan bookes på www.artebooking.dk.

BazART

BazART er et webkatalog over kunstnere med flygtninge-, indvandrer- og international baggrund, som bor i Danmark. BazART er et samarbejde mellem Dansk Flygtningehjælp og Statsbiblioteket/Indvandrerbiblioteket. Se www.bazart.dk.

Gode råd om samarbejdet med kunstnere

- Vær opmærksom på, om kunstneren henvender sig til aldersgruppen.
- Lav en skriftlig aftale med kunstneren om tid, sted og pris samt vilkår for aflysning, så I undgår eventuelle misforståelser.
- Kunstner og lærer/pædagog spiller hver deres rolle. Skab et optimalt samspil mellem lærer/pædagog og kunstner ved på forhånd at definere jeres indbyrdes roller og aftal en klar og detaljeret opgavefordeling. Det sikrer børnene den bedst mulige oplevelse.
- Afprøv og klargør teknisk udstyr inden arrangementet. Bestil eventuelt supplerende udstyr for en sikkerheds skyld.
- Forbered arrangementet/projektet med børnene og forældrene ved at informere og motivere dem, så de kan glæde sig til det på forhånd.
- Tag godt imod kunstneren – det betyder mere end man tror for den kunstneriske forberedelse, at kunstneren "føler sig hjemme" og ved, hvor man klæder om, opbevarer sine ting osv. Byd gerne velkommen med kaffe og tid til en lille snak.

5. Økonomi

Hvor er der mulighed for at søge tilskud?

Kommunen

I mange kommuner har skoler og institutioner flere muligheder for at søge støtte til kulturelle formål:

- En lang række kommuner støtter f.eks. kulturaktiviteter for børn og unge, som forskellige institutioner eller foreninger arbejder sammen om.
- Folkebiblioteket, den lokale biograf eller det lokale teater kan have særlige tilbud til skoler og SFO.
- Skoler og institutioner kan søge kommunen om støtte til at købe børneteaterforestillinger. Kommunen får refunderet 50 procent af prisen fra staten, når de køber godkendte børneteaterforestillinger. Læs mere side 46.

Få flere oplysninger om de lokale støttmuligheder hos den lokale kulturforvaltning eller skoleforvaltning.

Staten

- *Huskunstnerordningen* (se side 12) kan både søges til korte kunstnerbesøg og til at ansætte kunstnere i skole og SFO i længere perioder. Skoler og SFO'er kan her søge Kunstrådet om støtte fra ordningen til aktiviteter i det efterfølgende skoleår.
- Fra 1. januar 2007 kan skoler og gymnasier få statstilskud til køb af skolekoncer-

ter via institutionen LMS – Levende Musik i Skolen, som overtager ordningen fra amterne, når de nedlægges. Læs mere side 40.

- Kulturministeriet har samlet sine tilskud til kulturaktiviteter i puljer, som er knyttet til bestemte indsatsområder som f.eks. Læselyst-kampagnen og idræt for særlige målgrupper. Skoler og SFO'er kan søge støtte fra puljerne, hvis de vil lave aktiviteter eller projekter på indsatsområderne.

Få information, hjælp og vejledning om støttmulighederne hos Børnekulturens Netværks sekretariat på tlf. 33 73 33 70.

NB! Amterne har indtil nu støttet regionale børnekulturaktiviteter. Fra 1. januar 2007 overtager kommunerne og staten deres kulturelle opgaver. Find information om de nye muligheder på Kulturministeriets hjemmeside www.kum.dk under *Temaer* eller ved henvendelse til Børnekulturens Netværk.

Fonde og sponsorer

- De mange fonde, der kan søges tilskud hos, kan være svære at gennemskue. Selv om mulighederne synes mange, kan det være svært at finde frem til de relevante og realistiske fonde. I Kraks *Vejviser til legater og fonde* findes en overskuelig oversigt over legater og fonde. Kontakt fonde, som virker relevante for at

høre mere om betingelser, støttens størrelse, ansøgningsfrist og ansøgnings-skema, før I beslutter, om I vil søge.

- Sponsorstøtte til kulturelle aktiviteter er også en mulighed. Skoler og SFO'er kan f.eks. søge lokale handlende, handelsstandsforeninger og større firmaer om støtte til projekter. Kontakt mulige sponsorer i god tid for at få klarlagt særlige betingelser eller ønsker. Støtten kan

f.eks. være i form af materialer eller andre naturalier, eller støtten kan øremærkes til en særlig del af projektet, som har tilknytning til sponsorens forretning eller firma.

- En række større erhvervsvirksomheder har oprettet fonde, som kan søges til velgørende eller kulturelle formål. Virksomhederne annoncerer som regel i dagspressen, når fondene kan søges.

Info-søgning

www.boernogkultur.dk

På *Børnekulturportalen* kan man finde aktuelle oversigter over tilskudsmulighederne i stat, kommune og private fonde under *Støtte og fonde*. Oversigter over kommuner, som har særligt fokus på børn og unge finder man under *Amter og kommuner*, og lister over lokale børnekulturfuse og børnekulturkonsulenter som kan vejlede og hjælpe med kontakter, finder man under *Kulturfuse og konsulenter*.

www.boernekultur.dk

På *Børnekulturens Netværks* hjemmeside kan man få overblik og information om

tilskudsmuligheder hos hver af de seks parter, som indgår i netværket: Biblioteksstyrelsen, Det Danske Filminstitut, Kulturarvsstyrelsen, Kunststyrelsen, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Undervisningsministeriet.

www.kum.dk

På *Kulturministeriets* hjemmeside kan man under *Støtte* finde oversigter over samtlige støttemuligheder på kulturområdet inden for ministeriets arbejdsområde.

6. Litteraturliste

I listen findes et udvalg af nyere publikationer med relevans for arbejdet med kunst og kultur i skole og SFO.

Billeder og billedkunst – Om billedpædagogik i teori og praksis

Villadsen, Ole H.

Til lærere i folkeskolen, HF og gymnasiet samt til studerende i læreruddannelsen og pædagoguddannelsen. 162 sider. 1. udg., 1999. 2. oplag, 2005. Gyldendal.

ISBN: 87-00-33896-6.

Billeder på begyndertrinet

Ingelise Flensborg og Birgitte Holm Sørensen (red.)

119 sider. Dansk lærerforeningen, 1997.

ISBN: 87-7704-509-2.

Billedkunstbogen – Succesbilleder for skolebørn

Britta Johanson, Lisbeth Lauridsen

Inspiration til fagfolk og andre, der holder af at lave billedkunst med børn. Beskrevet i fire trin: proces, varighed, materiale og forarbejde. Idéerne er prøvet på tusindvis af børn i alderen 6-15 år. Alle illustrationer er lavet af børn. 128 sider. Kroghs Forlag, 2005. ISBN: 87-624-0684-1.

Brug koncerten!

Malene Bichel m.fl.

Temahæfte om skolekoncerter og andre former for levende musik i skolens undervisning. 36 sider. LMS – Levende Musik i Skolen, 2002.

Børn og kunst

Baldus Pedersen, Susanne

Et illustreret idekatalog og en inspiration til, hvordan et samarbejde mellem folkeskolen og et kunstmuseum kan foregå. Med en række undervisningsforløb med konkrete anvisninger på planlægningen af projektet og materialeforbrug. 120 sider. Kroghs Forlag, 2006. ISBN: 87-624-0782-1.

Børnekunst – Inspiration til billedkunst

Britta Johanson, Lisbeth Lauridsen

Ideer til, hvad man kan male, tegne og klippe med børn fra 5 til 12 år, beskrevet i tre trin: proces, materiale, forarbejde, og afprøvet med mange børn i forskellige sammenhænge. Alle illustrationer er lavet af børn. 120 sider. Kroghs Forlag, 2003.

ISBN: 87-624-0528-4.

Den lille billedkunst – fra gotik til og med guldalder

Scavenius, Bente

En introduktion til billedkunstens udvikling i Danmark gennem perioderne: gotikken, renæssancen, barokken, rokokoen, nyklassicismen og guldalderen. Gennem 25 billedbeskrivelser fortælles om malere, samfund og stilarter. Fra 13 år. 58 sider. Gyldendal, 1999. ISBN: 87-00-38966-8.

Et hus er et ansigt – En bog for børn om arkitektur

Jensen, Louis

En lille dreng går en tur med sin far gennem byen videre ud til skov og strand. Undervejs lærer faren sin søn at se, især på

husene. Men også naturen, vejret og frem for alt: lyset og dets virkning. Fra 5 år. 57 sider. Gyldendal, 1998. ISBN: 87-00-34860-0.

Formidling af kunst – til børn og unge

Red.: Hanne Lundgren Nielsen, Mette Jørgensen og Mette Lise Illemann

51 sider. Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder, 1999.

Hvem spiller en rolle? Levende musik for børn i spændingsfeltet mellem kunst og læring

Red.: Malene Bichel m.fl.

Debatindlæg fra henholdsvis folkeskolelærere og musikere om betydningen af at inddrage professionelle skolekoncerter som en del af folkeskolens pædagogiske og kunstneriske musikformidling. 79 sider. LMS – Levende Musik i Skolen, 2004.

ISBN: 87-990259-0-6.

Hvorfor? En kunstbog for børn og barnlige sjæle

Finn Lykke Schmidt

Billedbog. Børns overraskende og afvæbnende spørgsmål til 18 forskellige kunstværker gør, at man uden tøven nærmer sig kunstværket fra en helt ny vinkel. Velegnet til oplæsning fra 5 år. Selvlæsning fra 8 år. 46 sider. Klim, 2004. ISBN: 87-7955-286-2.

Kultur for børn – Børns møde med professionel kunst

Red.: Karen Marie Demuth

Ebbe Høyrup: Hønen og ægget. Helheds-tænkning i vores syn på børn og musik. Finn Thorbjørn Hansen: Børnekultur og danselse. Sven Nilsson: Meningen med livet. 108 sider. Syddansk Universitetsforlag, 2004.

Kultur med barnet i centrum – Brikker til et værdisæt for arbejdet med børn og kultur

Kabel, Steen

96 sider. Kulturministeriet, Kulturens Børn, 1998. ISBN-nr. 87-87882-42-6

Kunst – set med unge øjne

Red.: Birgit HesseIlund

Præsentation af billedkunstnerne Michael Kvium, Christian Lemmerz, Nina Sten-Knudsen og Erik A. Frandsen samt forfatteren Mads Brenøe, skabt af skoleelever. 111 sider. Horsens Kunstmuseum, 2000.

ISBN: 87-88985-46-6.

Læring med billedkunst

– på tværs af fag

Nielsen, Anne Maj

Undersøgelse af udviklingsarbejde, der vedrører, hvad og hvordan børn lærer, når praktisk-æstetiske fag samarbejder med andre skolefag. 116 sider. Danmarks Lærerhøjskole, 1999. ISBN: 87-7701-743-9.

Læs! – les – läs. Læsevaner og børnebogs-kampagner i Norden

Øster, Anette

Resultater fra en undersøgelse af 9-15-åriges læsevaner i Danmark, Norge og Sverige samt beskrivelse af hvilke initiativer, der er blevet taget til fremme for læsningen og den gode historie i de tre lande de seneste år. 239 sider. Roskilde Universitetsforlag, 2004. ISBN: 87-7867-273-2.

Musik og sprog – et udvidet perspektiv på børns sprogudvikling

Jederlund, Ulf. Oversat af Lene Sepstrup

Om børns musikalske udvikling set fra et kommunikativt perspektiv. Bl.a. om sam-

menhængen mellem musikalsk og talt sprog, om børns spontane sange samt om brugen af musik i forbindelse med andet-sprogsindlæring. Med tips og metoder til hvordan en sprogudviklende musikpædagogik kan udformes. 151 sider. Modtryk, 2003. ISBN: 87-7394-813-6.

Musiske rum – for børn og læring

Riis, Benedicte. Red.: Ib Thorben Jensen og Jørgen Andresen.

Idé- og inspirationsbog til at indrette, planlægge, tegne og bygge musiske rum til undervisning af børn. 199 sider. Folkeskolens Musiklærerforening, 2004. ISBN: 87-7612-054-6.

Mødesteder – formidling af samtidskunst

Tine Seligmann og Frants Mathiesen (red.)
En præsentation af metoder til formidling af konkrete samtidskunstværker og udstillinger til unge. Med omtale af formidlerens rolle og samarbejdet mellem skolen og kunstinstitutionen. For undervisere i folkeskolens ældste klasser, ungdomsuddannelserne, gymnasiet, hf og videregående uddannelser. 112 sider. Samfundslitteratur, 2004. ISBN: 87-593-1099-5.

Om processen – Det æstetiskes betydning i børns kultur

Juncker, Beth

Præsentation af et nyt æstetisk børnekulturbegreb, hvor det æstetiskes betydning i kunst skiller fra dets betydning i hverdagen og hvor det æstetiske og dets fortolkningsfællesskaber er forudsætningen for det sociale. Disputats, Danmarks Biblioteksskole, 2006. 304 sider. Tiderne Skifter, 2006. ISBN: 87-7973-195-3.

Samtidskunst og undervisning

– En antologi

Karsten Arvedsen og Helene Illeris (red.)

Indhold: Helene Illeris: Det billedpædagogiske felt og kunsten. Ane Hejlsov Larsen: Om fremstillingen af kunsthistorie og kunstsyn på kunstmuseerne og i undervisningsbøger for gymnasiet. Ingerid Bach Hansen: Samtidskunstens erkendelsespotentialer – om tegnet, betydningerne og valget. Mart Tiemensma: Venstrehånd-æstetik som læreindhold. 236 sider. Center for Billedpædagogisk Forskning, Danmarks Pædagogiske Universitet, Institut for Æstetiske Fag og Mediepædagogik, 2000. ISBN: 87-7701-825-7.

Tema: Børn laver billeder

Red.: Kje/d Rasmussen m. fl.

Eksempler på, hvad børn kan og gerne vil tegne/male på forskellige alderstrin. Desuden daginstitutioners og SFO'ers måder at arbejde med tegning og malning på og konkrete pædagogiske idéer. 97 sider. Dansk Pædagogisk Forum, 2003.

Tusindfryd – Erfaringer med kunst og kultur i børns institutioner

Madsen, Monica C. Red.: Jan Helmer-Petersen og Benedicte Helvad.

Om forsøgsordningen Tusindkunst, hvor lokale aktører som børnehaver, skoler, SFO'er, dagpleje, biblioteker og museer m.fl. har arbejdet sammen om at skabe nye og bedre muligheder for arbejdet med børn og kultur i børns institutioner. 128 sider. Kulturrådet for Børn, 2001.

ISBN: 87-87882-01-9.

Publikationer fra Børnekulturens Netværk

Børnekultur i hele landet – Handlingsplan 2006-2007 og Statusrapport 2005

Handlingsplanen for Børnekulturens Netværk 2006-2007 sætter fokus på arbejdet med børn og kultur i det nye Danmark efter kommunalreformen. Handlingsplanen er suppleret med en statusrapport for 2005. 52 sider. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-50-7.

Børnekultur i kommunen – Ideer og inspiration til kommunalreformen

Et værktøj til arbejdet med børnekulturpolitik under kommunalreformen. Publikationen samler en lang række artikler om forskning, formidling og erfaringer på det børnekulturelle felt i landets kommuner. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-60-4

Slip fortællingen løs – Kunst- og kulturformidling til de 3-6 årige

En antologi om kunst- og kulturformidling. Den brede vifte af artikler tager alle afsæt i fortællingen som særlig formidlingsform til de små børn – både overordnet og med fokus på hver enkelt kunstart. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-52-3.

Kunst i børns dagligdag – En guide til mødet med kunst og kultur i dagtilbud

Guide med inspiration til og vejledning om mulighederne for de 0-6 åriges møde med kunst og kultur. Børnekulturens Netværk, 2006. ISBN: 87-87882-62-0.

Kunst i børns dagligdag – En guide til mødet med kunst og kultur i skole og SFO

Guide med inspiration til og vejledning om mulighederne for skolebørns møde med kunst og kultur. Børnekulturens Netværk, 2006. ISBN: 87-87882-64-7.

Kunst i børns dagligdag – En guide til mødet med kunst og kultur i børns fritid

Guide med inspiration til og vejledning om mulighederne for børns møde med kunst og kultur i fritiden. Børnekulturens Netværk, 2006. ISBN: 87-87882-66-3.

Når børn møder kultur – En antologi om formidling i børnehøjde

En bred vifte af artikler og interviews, inspiration og gode råd, som kan fremme formidling af kunst og kultur til børn. 58 sider. Børnekulturens Netværk, 2006.

ISBN: 87-87882-45-0.

Tal om børnekultur – En statistik om børn, kultur og fritid

En børnekulturstatistik med resultaterne fra kortlægningen af børns kulturvaner, kulturforbrug og -produktion i 2004 samt statistikker, oversigt og meget andet. ISBN: 87-87882-57-4.

Alle publikationer er gratis og kan bestilles på Børnekulturens Netværks sekretariat på tlf. 33 73 33 70 eller downloades på www.boernekultur.dk.

Publikationer fra Læselyst-kampagnen

Læselyst er en kampagne for bøger og læsning under Kulturministeriet, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Undervisningsministeriet.

Børnehavebiblioteket – En ny variant i folkebibliotekernes betjening af dagtilbudene

Borum Madsen, Brit

Resultat af spørgeskemaundersøgelse til landets folkebiblioteker, foråret 2004. 26 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-88-4.

Børnehavebiblioteket – Når pædagoger og bibliotekarer går hånd i hånd

Madsen, Monica C.

48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-77-9.

Den blå drage

Evaluering af læseprojektet *Den blå drage* på Byskolen i Svendborg ledet af Josefine Ottesen. 48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2005. ISBN: 87-91554-20-9.

Forfatteren Josefine Ottesen og den blå drage

Ingerslev, Gitte Holten

Evaluering af læseprojektet *Den blå drage* på Byskolen i Svendborg. Gør rede for teorierne bag projektets arbejdsmåde og giver forslag til, hvordan et lignende projekt kan gribes an af andre. 45 sider. Biblioteksstyrelsen, 2005. ISBN: 87-91554-18-7.

Højtlesning – At høre den ægte nattergal synge

Madsen, Monica C.

45 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-86-8.

Litteraturen – Lokomotivet i læreprocessen

Madsen, Monica C.

Indlæg der på hver sin måde fokuserer på litteraturens betydning for barnets dannelse og uddannelse. 48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2005. ISBN: 87-91554-16-0.

Læsningens magi – Om børn, bøger og læselyst

Madsen, Monica C.

Gennem en række interviews med bl.a. forfattere, politikere og bibliotekarer gives der analyser af børns lyst til og engagement i at læse bøger. 48 sider. Biblioteksstyrelsen, 2003. ISBN: 87-91115-72-8.

Med åbne øjne – Forskellige kvaliteter i litteraturen for børn

Madsen, Monica C.

Gennem interviews giver en række forskere, formidlere, forfattere og illustratører deres bud på kvalitetsbegreber og -kriterier som de finder vigtige i diskussionen om børnebøger og litteratur til børn. 80 sider. Biblioteksstyrelsen, 2006. ISBN: 87-91554-64-0.

Mulighedernes verden – Børns møde med litteraturen og forfatteren

Madsen, Monica C.

43 sider. Biblioteksstyrelsen, 2004. ISBN: 87-91115-79-5.

Alle publikationer er gratis og kan bestilles på www.laese lyst.nu.

Illustrationer

Allerød Musikskole (2004)

Side 41

Billedskolen i Tvillingehallen, København (2005)

Forside, side 21, 65

Cirkus Dannebrog, København (2001)

Side 52, 53

Dansescenen, København (2003/2005)

Side 9, 47

Kunsthallen Nikolaj, København (2005)

Side 7, 15

Nationalmuseet, København (2005)

Side 59, 73

Sankt Joseph Skole, København (2005)

Side 35

Station Next, Filmbyen, Avedøre (2005)

Side 27, 30, 55

Kunst i børns dagligdag er en guide til arbejdet med kunst- og kulturaktiviteter i skole og SFO. Den rummer information om en lang række områder, f.eks. støttemuligheder, tilbud om rådgivning, mulige samarbejdspartnere, links på internettet relevant litteratur og sidst – men ikke mindst – eksempler på konkrete kunst- og kulturaktiviteter i skole-regi til inspiration.

Kunst i børns dagligdag er udgivet af Børnekulturens Netværk – Kulturministeriets rådgivende organ for børnekultur. Netværket består af Biblioteksstyrelsen, Det Danske Filminstitut, Kulturarvsstyrelsen, Kunststyrelsen, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Undervisningsministeriet.

Læs mere om Børnekulturens Netværk på www.boernekultur.dk.

Børnekulturens Netværk